

REVISTA

CATALUNYA²³²

X^a ÈPOCA

ÒRGAN D'EXPRESSIÓ DE LA CGT DE CATALUNYA

MARÇ-ABRIL

JUNTES DONEM VEU A LES NOSTRES LLUITES

Mireia Martín Domínguez

Dit i fet. Com vam anunciar en l'anterior número del Catalunya, l'edició de març ha estat escrita i coordinada només per dones, igual que en anys anteriors, en commemoració del Dia de la Dona Treballadora.

Comencem l'editorial agraint la feina col·lectiva de moltes companyes que s'han animat a escriure i compartir, algunes per primera vegada. Aquest esforç moltes vegades és doble per haver de compaginar els rols de lluitar i treballar per viure, i a més, moltes vegades també és triple pels rols feminitzats de mares i cuidadores. Gràcies a totes.

Cada vegada aconseguim que més dones s'impliquin, encoratjades per les que venen abans. Per tercer any consecutiu, a la CGT

hi ha hagut un major nombre de afiliacions de dones (52%) que d'homes (48%), fruit d'una major sindicació de sectors tradicionalment feminitzats i laboralment desprotegits com ho són les cures. Desitgem que la presència demostrada en aquest mes se segueixi consolidant amb força durant la resta de l'any, i que cada cop més afiliades s'animin a mostrar les seves veus.

En aquest número, el tema en el focus és, evidentment, la vaga del 8M, i l'Aurora ens farà un recorregut per la seva importància. No obstant, les millores de la classe treballadora no només es guanyen amb vagues, sinó també amb l'aplicació de la prevenció de riscos laborals. La perspectiva de gènere també és necessària en aquesta disciplina, i l'apartat de sindicalisme hi estarà dedicat, de la mà de la Pilar.

L'educació és fonamental per a un futur millor, i l'Àuria ens donarà la seva opinió des d'un punt de vista antipatriarcal i anticapitalista. També comptarem amb una anàlisi dels trastorns de la conducta alimentària, de la mà de la Tere i la Vero.

Les reivindicacions feministes es donen en tot el món, per això llocs tan llunyans

com EEUU i Andorra tenen lluites comunes en el dret a l'avortament, com ens explica la Gemma, o la situació a Mèxic, explicada per l'Amada. També és mundial l'anticapitalisme, i en aquest número comptem amb una entrevista a la Federació de Mujeres Cubanas, gràcies a la Rosalia.

Comptarem també amb l'any de la Balbina Pi, entrevista a Elisabet Almeda, sobre dona i presó; reflexions sobre l'òpera i el gènere, les agressions sexuals, la intel·ligència artificial i els seus biaixos, les cures, recomanacions culturals... el feminisme és una perspectiva transversal, aplicable a totes les esferes de la vida. Gràcies a les que ens han escrit sobre tots aquests temes: Isabel S., Guisela, Alícia, Marta, Mari T. i Maria H., Carme A. També a la Roser per les seves il·lustracions. I a moltes més companyes que directa o indirectament han participat.

Us convidem a llegir els articles d'aquest número, on estan reflectides les veus de moltes lluites i de moltes companyes. Així podrem entendre millor com treballar juntes per aconseguir unes vides més dignes.

Continuarem lluitant el 8M i tots els dies de l'any.

CRÈDITS

Edició i coordinació:

Pilar Frey Martínez
Rosalia Molina Puyalón

Disseny i maquetació:

Jordi Arques

Portada:

Roser Pineda Casademont

Han escrit en aquest número:

Mireia Martín Domínguez, Aurora Pulido Vacas, Pilar Frey Martínez, Auria Soriano Boldú, Marta Navarro González, Teresa Kindelan Abad, Verónica Gallardo Daluz, Guisela Zannerini Neri, Rosalia Molina Puyalón, Amada Santos Sánchez, Gemma Parera Álvarez, Isabel Segura Soriano, Roser Pineda Casademont, Alícia Bofarull i Castro, Carme Álvarez García, Maria José Tavera Sánchez, Maria Herrero Canela

Il·lustracions:

Roser Pineda Casademont

Fe d'errates:

Al número anterior (231) a la pàgina 22 l'autoria del text sobre Llum Ventura és d'Amada Santos, no Amanda Santos, a la secció d'humor les vinyetes atribuïdes a Perra Laika i Pau Badia són de Pepe Faruqo i Ximi respectivament.

Els textos són responsabilitat únicament dels seus autors. No compartim necessàriament les opinions que s'hi expressen.

Contacte:

catalunyacgt@spcgtcatalunya.cat

ON ENS TROBEM

Secretariat Permanent del Comitè Confederal de la CGT de Catalunya

c/ Burgos, 59 baixos 08014 Barcelona
spccc@spcgtcatalunya.cat
Tel. 935120481

Federacions sectorials

Federació d'Administració Pública de Catalunya - FAPC
Federació de Banca, Estalvi, Assegurances, Entitats de Crèdit i Oficines i Despatxos de Catalunya - FESIBAC Catalunya
Federació d'Ensenyament de Catalunya - FEC
Federació del Metall de Catalunya - FEMEC
Federació Catalana d'Indústries Químiques i afins - FCIQ
Federació de Sanitat de Catalunya - FESAN Catalunya

Federacions locals

Federació Local de Barcelona
C/ Pare Lainez 18-24. 08025. Barcelona
Tel. 933103362

Federació Local de Viladecans—Baix Llobregat
c/ de la Muntanya, 16
08840 Viladecans
Tel. 936590814 / 610 072 649

Federació Local de Castellar del Vallès
c/ Els Pedrissos 9 bis
08211 Castellar del Vallès
Tel. 937142121 Fax 937142121

Federació Local de Manresa
c/ Circumval·lació 77, 2n
08240 Manresa
Tel. 938747260 / 698 47 29 30

Federació Local de Rubí
c/ Colom 3-5
08191 Rubí
Tel. 936638846

Federació Local de Sabadell
C/ Rosselló, 10
08207 Sabadell
Tel. 937450197 / 670 648 390

Federació Local de Sallent
Pça Josep Anselm Clave nº7
Tel. 938370724

Federació Local de Terrassa
c/Ramon Llull 130-136 08228 Terrassa
Tel. 930 37 86 91 / 601 466 755

Federació Local de Tarragona
Pça. Imperial Tarraco 1 Edifici 2, 3a
43005. Taragona
Tel. 977242580

Federacions comarcals

Federació Comarcal Barcelonès Nord
Carrer de la Conquesta 119, local.
08912 Badalona.
Tel. 640150203

Federació Intercomarcal Alt Camp i Conca de Barberà

Carrer de la Zeta n. 6 (entrada per la Plaça)
43800 Valls

Federació Intercomarcal del Baix Camp-Priorat

Pça de les Oques, 8, 1r, despatx D
43202 Reus
Pça de la Llanterna
43740 Móra d'Ebre

Federació Comarcal del Baix Llobregat

Adreça: Carretera d'Esplugues 46
08940 Cornellà de Llobregat
Tel. 93 377 91 63

Federació Comarcal del Baix Penedès

c/ Nord 11-13, 3r 43700 El Vendrell
Tel. 977660932

Federació Comarcal del Berguedà

Plaça Europa, 5 baixos
08600 Berga
Tel. 640 932 405

Federació Intercomarcal del Garraf-Alt Penedès

c/ Lepant 23, baixos esquerra
08800 Vilanova i la Geltrú
Tel. 938934261

Federació Intercomarcal de Girona

Av. Sant Narcís 28, entr. 2a
17005 Girona
Tel. 972231034

Federació Comarcal de L'Anoia

Adreça: C/ Clavells 11
08700 Igualada
Tel. 938042985

Federació Intercomarcal de Ponent (Lleida)

Avinguda Prat de la Riba, 7, 1r
25006 Lleida
Tel. 973275357 / 680 18 67 05

Urgell-Segarra

Avinguda catalunya 66, Baixos
25300 Tàrraga
Tel. 873494679 / 640051696

Federació Comarcal del Maresme

Av. Lluís Companys, 45
08302 Mataró
Tel. 640629438 / 937908261

Federació Comarcal d'Osona

C/ Virrei Avilés 15 entlo 2ª
08500 Vic
Tel. 622 09 83 24

Federació Intercomarcal de Terres de l'Ebre

Avinguda Remolins 34-36 Baixos,
43520 Tortosa
Tel. 877915591 / 684418986 (Whatsapp)

Federació Comarcal del Vallès Oriental

Ronda de Oriente 6 08100 Mollet del Vallès
Tel. 935931545 / 600 375 500

SUMARI

Editorial

Juntes donem veu a les nostres lluites **2**

En el focus

La vaga general del 8 de març **3**
S'ha acabat! Manifest 8M **6**

Sindicalisme

Perquè la perspectiva de gènere... **8**
També és cosa de la CGT **9**
Píndoles PRL **9**
Quin model educatiu volem realment? **10**

Documents

L'impacte de la Intel·ligència Artificial **12**

L'Entrevista

Dona i presó **14**
Federació de Mujeres Cubanas **16**

Opinió

8M i Òpera **18**

Social

L'agressió sexual mediàtica i el mite de les manades **19**
Els TCA Quan el patriarcat s'apodera dels nostres cossos **20**

Les nostres veus llibertàries i feministes

Com cada any tornem a sortir al carrer per reivindicar el 8M com un dia de lluita **22**

Internacional

D'on ve i a on va aquesta violència a Mèxic Dels EEUU a Andorra: **24**
Defensant el dret a l'avortament **26**

Dinamita de cervell

Balbina Pi i Sanllehy i la vaga general de les dones de 1918 **28**

Cultura

30

En les meves sabates

Mari TS i Maria HC. Sindicat de mares **32**

LA VAGA GENERAL FEMINISTA DEL 8 DE MARÇ

És un instrument de reivindicació nou? Cal avui dia?

“Y nos habíamos levantado y habíamos ido por millares al «chocho de marzo». Habíamos tomado las calles y las noches y París se había convertido en un aquelarre de tecnobrujas empoderadas, perseguidas por la policía. Nunca una marcha había sido tan bella: las abuelas y las nietas, las maricas y las heteras disidentes, las lesbianas y las trans, las afro europeas y los pálidos, las sillas de ruedas y las manos que hablan, las butchs y los trans, las migrantes y las proletarias. Ya no se trataba únicamente de saber si podíamos ir o no ir a las películas de Polanski, estábamos hablando de hacer la revolución”.

Paul B. Preciado. *Dysphoria mundi* (pàg.509)

Aurora Pulido Vacas

Sindicat d'Administració Pública de Barcelona (SAPB)

He anat preguntat a persones que se situen vitalment dins de l'activisme per a la transformació social, en quin punt situaria l'ús per part dels moviments feministes d'arreu de l'instrument de vaga com a mesura per posar la seva agenda reivindicativa en el centre de la palestra internacional i internacionalista.

Davant de la pregunta vinculada als orígens de la vaga general feminista, moltes de les persones interpel·lades la ubiquen pels volts de l'any 2016 en què les **feministes argentines** van fer una crida mundial per fer una aturada internacional de dones, davant del brutal assassinat, aquell mateix octubre (negre), de la Lucía Pérez, una jove marplatense. Aquest assassinat va commocionar tothom per l'acarnissament dels autors. Aquest feminicidi va ser la gota que va vessar el got i fou el detonador a l'Argentina d'una aturada en què es van fer servir lemes com **#NosaltresParem**, **#VivesEnsVolem** i **#NiUnaMenys**¹, per visibilitzar i revertir la violència masclista en totes les seves formes i expressions.

El mateix any 2016 en un altre continent les **feministes poloneses** van sortir als carrers i places, i convocaren una vaga general femenina en la qual demandaven al seu govern drets per poder decidir sobre el seu propi cos, poder tenir sobirania sobre el propi embaràs i més llibertat sexual, davant l'amenaça d'aquest govern conservador neofeixista i catòlic, apostòlic i romà de prohibir l'avortament, independentment de les circumstàncies que envoltessin aquesta gestació no desitjada ni

volguda (p. e. una violació dins o fora de la institució familiar). Les feministes poloneses vam llençar les proclames de **“Parem Els Fanàtics”, “Volem Metges No Missioners”** o **“El Meu Cos La Meva Elecció”**².

Tant les feministes argentines com les poloneses ocuparen els carrers **vestides de rigorós negre**, seguint el llegat del moviment internacional pacifista de **Dones de Negre**³, que posa la vida humana en el centre i s'oposa a les guerres, al militarisme i a l'armamentisme. Moviment que, cal recordar, va ser fundat per l'activista feminista **Hagar Rublev** l'any 1988 i a través del qual les dones israelianes protestaven contra l'ocupació i denunciaven la violació dels drets humans per part de l'exèrcit israelià a Palestina. Tot i aquestes veus dissidents, el genocidi del poble palestí continua i s'aprofundeix..

Aquests dos esdeveniments a Argentina i Polònia, sumats a les múltiples facetes i la llarga llista de les iniquitats de gènere, van ser la llavor de la **primera i la segona aturada internacional de dones** els anys 2017 i 2018⁴, respectivament, que cristal·litzà en el manifest **“Feminisme per al 99%”**⁵. Essent la segona (2018), la que tingué un major ressò a Catalunya, a l'Estat espanyol i en l'esfera internacional. Els sindicats **CGT, CNT, CoBas**, entre altres no majoritaris (hores d'ara), donaren un pas endavant i van donar cobertura a la **vaga general feminista de 24 hores** en tots els territoris d'influència, per tal que es pogués realitzar en qualsevol torn de treball de forma global i en tots els centres de treball, mentre que les sindicats **CCOO** i **UGT** van adoptar una postura poc

agosarada i gens compromesa (deien defensar la vaga... amb la boca petita) i només convocaren aturades de 2 hores pel matí i de 2 hores per la tarda, i USO 4 hores al migdia⁶.

Ara bé, cal dir que a Catalunya aquesta crida mundial queia en terra adobat, ja que des del 2014 dones diverses, de diferents espais feministes, es van sumar per tirar endavant la #VagaDeTotes⁷. La iniciativa naixia amb la voluntat de conscienciar sobre els treballs no remunerats de cures (treball domèstic, reproductiu, emocional, de suport, sexual), que recauen sobretot en els cossos llegits com a femenins. Treballs que sostenen el sistema però que no són visibles, ni es reconeixen, ni computen en el Producte Interior Brut (PIB), ni es paguen. Des de la #VagaDeTotes es defensava que #SiParemLesDones-EsParaElMón. Aquesta col·lectiva es proposà com a fita crear les condicions per a una vaga general feminista (social i laboral, productiva i reproductiva, feminista i radical) a través d'un procés d'autoorganització en comitès als barris i pobles, tot mantenint una coordinació general amb grups i comissions de treball.

En l'esmentat manifest "Feminisme per al 99%", des d'un posicionament feminista interseccional, s'enumeren contundents idees força que són de rabiosa vigència i que estan imbricades per un posicionament vital radicalment anticapitalista, internacionalista, de lluita de classes, decolonial, antiimperialista, antifeixista, ecologista, pacifista, antimilitarista i antiarmamentista. Les idees força o tesis (en paraules de les pròpies promotores del manifest) són:

1. Hi ha una nova onada feminista reinventant les vagues.
2. El feminisme liberal ha fet fallida. És hora de superar-lo.
3. Necessitem un feminisme anticapitalista. Un feminisme per al 99%.
4. El que estem vivint és una crisi del conjunt de la societat, i la causa fonamental és el capitalisme.
5. L'opressió de gènere en les societats capitalistes té les arrels en la subordinació social a la producció per obtenir beneficis. Ho volem capgirar.

✦ Marxa sobre Versalles, 5 d'octubre de 1789

El feminisme per al 99% fa una crida a tots els moviments radicals perquè s'uneixin en una insurgència comuna

6. La violència de gènere adopta moltes formes, totes entrelaçades amb les relacions socials capitalistes. Ens comprometem a combatre-les totes.
7. El capitalisme intenta regular la sexualitat. Nosaltres volem alliberar-la.
8. El capitalisme va néixer de la violència racista i colonial. El feminisme per al 99% és antiracista i antiimperialista.
9. En la lluita per revertir la destrucció de la terra per part del capital, el feminisme del 99% és ecologista i de classe.
10. El capitalisme és incompatible amb l'autèntica democràcia i la pau. La nostra resposta és l'internacionalisme feminista.
11. El feminisme per al 99% fa una crida a tots els moviments radicals perquè s'uneixin en una insurgència comuna contra el capitalisme.

És pot dir més alt però no més clar. Aquest *onzàleg* (onze idees força) ens l'hauríem de posar a la capçalera del llit per a no adormir-nos i somiar-los. No ens podem deixar cap ni una. Totes elles són rellevants i encapsulen molt discurs, pensament i línies d'acció. Ara bé, ara mateix m'agradaria centrar-me en la primera: "*Hi ha una nova onada feminista reinventant les vagues*". I, d'aquesta, només en la part que fa referència a la "*reinvençió de les vagues*", deixant de banda l'explicació de "les onades feministes", ja que requeriria parar atenció i dedicar-li un article a part, per explicar-ho mínimament bé.

Reinvençió de les vagues... Si es parla de reinvençió és que han hagut altres vagues feministes, oi? Doncs, sí, ens quedariem molt curtes si només miréssim enre i comencéssim a reconèixer aquesta genealogia a partir de l'any 2014, amb la iniciativa de la **#VagaDeTotes**, o en el 2016 en les convocatòries de les aturades internacionals de dones i en les convocatòries de vagues generals feministes posteriors (2019, 2020, 2021, 2022, 2023 i 2024).

En aquest sentit, des de la revisió de la Història amb mirada feminista (Herstory) destacar que s'ha constatat que l'espurna de la **Revolució Francesa el 1789** va ser un grup de **dones** del mercat de París que protestaven per l'alt preu del pa⁸, produïda per l'extrema i perllongada escassetat d'aliments a tota Europa per l'erupció del volcà islandès Laki el 1783⁹. Aquesta protesta donà lloc al que es coneix com a **Marxa sobre Versalles**. Igualment, i en un context més proper geogràficament i temporal, el **1918** (just un segle abans de

la segona aturada internacional de dones) les barcelonines protagonitzaren un motí que es denominà **Vaga de Subsistències** o **Revolta de les Dones** que esclatà per la brutal pujada de productes bàsics, sobretot del blat i del carbó, en el context de la I Guerra Mundial (IGM), que començà per la iniciativa de l'**Amàlia Alegre Arnau**, penjant un cartell que incitava les dones a marxar pacíficament fins a Govern Civil per exigir la baixada del preu del carbó, i que després de 16 dies de vaga Barcelona declarà l'estat de guerra¹⁰. Aquests dos fets ens podrien portar a pensar si ara, davant de la carestia i les dificultats per sostenir vides dignes que mereixin ser viscudes, cal una revolta global. Aquí ho deixo.

En tot cas, voldria evidenciar les que, segons el meu parer, són algunes de les diferències entre aquelles convocatòries i les vagues generals feministes més recents. És a dir, parlem-ne de la seva **reinvençió**... Per una banda, sembla que aquelles eren més espontànies i podien esclatar en qual-sevol moment mentre que aquestes giren **al voltant de la data del 8 de març (8M)**; aquelles eren més localitzades, mentre que aquestes beuen d'un esperit **internacionalista**; aquelles eren promogudes i executades per dones, mentre que aquestes fan una **crida al 99% de la població**. És una vaga total, global i de tothom que interpel·la les persones, grups, col·lectives, població mundial oprimida, desposseïda, vulnerada, esclavitzada, trinxada, bombardejada, desplaçada, violentada..., per revertir el sistema. És una **Vaga General Feminista per al 99%**.

❖ Cua davant la fleca La Aurora pel conflicte de carestia de subsistències, 1918 | BRANGULÍ

❖

1 Santacecilia, Maria. "Argentina: huelga de mujeres contra la violencia. Las redes sociales estallaron tras el asesinato de la joven marplatense Lucía Pérez. Este miércoles, las mujeres argentinas se movilizaron para expresar su repudio y reclamar soluciones". DW, 19/10/2016. Font: <https://www.dw.com/es/argentina-huelga-de-mujeres-contra-la-violencia/a-36094434> [Darrera consulta: 26/01/2024]

2 Agencias Varsovia. "Polonia vive una huelga general femenina en protesta contra la posible prohibición del aborto. La ley en trámite promovida por el gobierno conservador nacionalista prevé la prohibición de la interrupción voluntaria del embarazo y penas de cárcel para quienes lo practiquen". La Vanguardia, 03/10/2016. Font: <https://www.lavanguardia.com/internacional/20161003/41753308270/polonia-huelga-general-femenina-aborto.html> [Darrera consulta: 26/01/2024]

3 Viquipèdia. "Dones de negre". Font: https://ca.wikipedia.org/wiki/Dones_de_negre [Darrera consulta: 26/01/2024]

4 Wikipèdia. "Paro Internacional de Mujeres". Font: Paro Internacional de Mujeres - Wikipedia, la enciclopedia libre [Darrera consulta: 26/01/2024]

5 Fraser, Nancy; Bhattacharya, Tithi, Aruzza, Cinzia (2019). "Manifest Feminisme per al 99%". Manresa: Tigre de Papel.

6 Wikipèdia: "Segundo Paro Internacional de Mujeres". Font: Paro Internacional de Mujeres 2018 - Wikipedia, la enciclopedia libre [Darrera consulta: 15/01/2024]

7 #VagaDeTotes. Font: <https://vagadetotes.wordpress.com/manifest-2/inici/> [Darrera consulta: 16/01/2024]

8 Wikipèdia. "La marcha sobre Versalles". Font: https://es.wikipedia.org/wiki/Marcha_sobre_Versalles [Darrera consulta: 15/01/2024]

9 Jones, Lucy (2021). "Desastres. Cómo las grandes catástrofes moldean nuestra historia". Madrid: Capitán Swing.

10 Milian, Àlex. "La revolta de les dones (Barcelona-1918)". El Temps, Història, 19/02/2018. Font: <https://www.eltmps.cat/article/3366/la-revolta-de-les-dones-barcelona-1918> [Darrera consulta: 16/01/2024]

S'HA ACABAT!

Manifest 8M

Avui, les dones i persones no binàries sostenim la vida!, ocupem els carrers sota el lema: **#S'haAcabat la Desigualtat, Juntes Transformem Realitats**, perquè mereixem cada espai que habitem i reclamem el nostre dret a la igualtat en una societat diversa i justa.

En aquest dia d'unitat i resistència, elevem la nostra veu contra les injustícies del sistema cis-heteropatriarcal, del capitalisme voraç i de les violències masclistes. **Un sistema que no reconeix les cures com a treball i que les relega a l'àmbit domèstic**, tornant a tirar-les sobre les nostres espatlles, denigrant el treball reproductiu enfront del productiu. Ens neguem a la submissió, a la invisibilitat, a la precarietat i al silenci. **Juntes, ens aixequem amb força per a dir PROU!** Juntes ens aixequem i **EXIGIM:**

Cures com a Dret Fonamental:

Reivindiquem el seu valor al mateix nivell que continuem reclamant per a la sanitat i l'educació. Exigim un **sistema públic de cures**, comunitari, universal i gratuït que reconegui i valori als qui sostenen la vida.

Cures sense precarització: Denunciem la depredació capitalista de les cures. Grans empreses, d'àmbits aliens, han trobat aquest filó i exploten aquest sector altament feminitzat, precaritzant-lo encara més. Exigim condicions dignes, convenis col·lectius i contractes justos, drets laborals i accés a vaga per a totes, internes i externes.

Cures remunerades: Reclamem el reconeixement, la valoració i remuneració de les cures. L'amor no paga factures ni cotitza per a la jubilació, per la qual cosa exigim el reconeixement social i econòmic, i el suport imprescindible per als qui assumeixen aquesta responsabilitat dins de casa.

Aquest 8 de març, omplim els carrers reivindicant per totes les nostres companyes en sectors feminitzats i mal pagats, com cures, comerç, sociosanitari, telemàrqueting, sector de neteja, educació, etc. Per les que lluiten, s'impliquen, militen, s'organitzen, cuiden, estudien i treballen, amb sou o sense ell. Per nosaltres, per totes elles, elevem les nostres veus i **EXIGIM:**

- Eliminació de la divisió sexual del treball i la precarització en sectors feminitzats.
- Acabar amb la bretxa salarial i en les pensions.
- Erradicació de biaixos de gènere en la salut laboral.
- Eliminar masclismes i els mal anomenats micromasclismes.
- Ofensiva contra polítiques d'ultradreta que limiten drets consolidats.
- Derogació de la reforma laboral.
- Derogació de la llei mordassa.
- Renda bàsica de les iguals.
- Jornada laboral de 30 hores.
- Visibilitat i representació de dones i persones no binàries en tots els àmbits públics.
- Una societat no capacitista, inclusiva amb la discapacitat i els cossos no normatius.
- Eliminació de violències masclistes en totes les seves manifestacions.
- Polítiques reals de coeducació, formació i sensibilització en igualtat.
- Regularització ja, fora llei d'estrangeria.
- Sostenibilitat davant les conseqüències de l'emergència climàtica.

Aixequem la nostra veu **contra les Guerres i Genocidis** que esguerren comunitats i països, exigint un cessament immediat de qualsevol acció bèl·lica, amenaces que s'acarnissen especialment en dones, criatures i persones no binàries.

Abracem la pau i condemnem qualsevol forma de violència masclista que atempti contra la diversitat.

Abracem un feminisme inclusiu i transformador que canviï consciències i construeixi un món just i igualitari.

Posem en el centre la vida de totes les persones, derrocant barreres i construint ponts de solidaritat.

Perquè ens sobren raons per a continuar lluitant i construint un món millor per a totes les persones!

#S'HAACABAT LA DESIGUALTAT, JUNTES TRANSFORMEM REALITATS.

#S'HAACABAT

Juntes
transformem
realitats

Perquè la perspectiva de gènere... **També és cosa de la CGT**

Pilar Frey Martínez
Dones Llibertàries

La Prevenció de Riscos Laborals (PRL) continua molt enfocada al treball masculinitzat, a la visió androcèntrica d'una societat productiva on es dóna valor a uns treballs considerats "masculins" de producció, enfront d'altres considerats "femenins" de reproducció.

Els treballs de cures, històricament assignats a les dones, continuen estant desvaloritzats, es paguen poc i malament o directament són gratuïts, sense ni tan sols plantejar-nos que són feines i que sense ells la vida no se sostindria. Les dones continuem carregant amb aquest rol de cuidadores per obligació i per suposada devoció, i així es reflecteix tant dins com fora de casa.

Vegem algunes dades al respecte:

Les activitats que destaquen com a més feminitzades per al total de la població treballadora són les activitats de les llars on el 87,8% de les persones ocupades són dones, serveis socials amb un 85,3%, assistència en establiments residencials un 83,2% i altres serveis personals el 76,5%. El 62,3% de la direcció i gerència està ocupada per homes davant un 37,7% de dones.

Personal de suport administratiu: el 35,3% són homes i el 64,7% dones.

Operadors d'instal·lacions i màquines, acobladors i conductors: 89,2% homes i 10,8% dones.

Indústria, 70,8% homes, 29,2% dones.

Construcció, 81,3% homes, 18,7% dones.

Educació, 34,2% homes, 65,8% dones.

Salut i serveis socials: 25,8% homes i 74,2% dones.

"Casualment" aquests treballs assignats a les dones són els menys valorats, amb major precarietat quant a salaris i condicions, tipus de contractes i jornades. Aquesta precarietat acompanya la vida laboral de les dones i roman en la seva jubilació, suposant que hi tinguin dret, amb pensions inferiors a les dels homes. Es dóna la situació a més que dones que han treballat tota la seva vida i que en molts casos ni dret a pensió tenen, continuen treballant gratis i sense cap reconeixement en la vellesa, cuidant de la casa, del marit, dels fills/es, néts/es, i famílies diverses.

Fonts: Estrategia Española Seguridad y Salud Trabajo, 2023-2027 i Encuesta Europea de Condiciones de Trabajo, 2021

Les disciplines preventives més reconegudes històricament han estat la Seguretat i la Higiene Industrial, davant l'Ergonomia i la Psicosociologia que encara en massa ocasions continuen estant infravalorades. No és casualitat tampoc que les dues primeres siguin les més directament relacionades amb els treballs masculinitzats, pensem en exemples com el transport, la indústria i la construcció.

Encara en l'actualitat, els treballs "de dones" es consideren segurs, exempts de

riscos, i per tant els riscos no s'identifiquen, ni s'avaluen, i evidentment no s'apliquen les mesures preventives necessàries, havent-hi a més una absència de dades i estudis en aquest sentit, relacionant-se els danys soferts per motiu del treball amb causes comunes i no professionals. Mentre que en els treballs "d'homes" on hi ha presència d'algunes (poques) dones ni es volen veure les desigualtats ni es contemplen les diferències: "ja que han volgut treballar en espais que no els corresponen almenys que s'adaptin i facin el mateix que els seus companys".

És necessari, i obligatori per Llei, que s'apliqui la perspectiva de gènere en PRL i per tant fonamental que tinguem present aquesta realitat com a part de la nostra tasca preventiva ja que mentre no ho fem estem deixant fora del dret a la protecció en la Salut i Seguretat en el Treball a les dones i a les persones no binàries.

Des del Grup de treball PRL-Gènere de CGT s'ha publicat durant l'any 2023 una col·lecció de Píndoles Preventives sota el títol "La PRL amb perspectiva de gènere també és cosa de la CGT", amb l'objectiu de visibilitzar desigualtats i contemplar diferències i des d'on es pretén donar pautes a partir de diferents prismes:

- Perquè cal aplicar la perspectiva de gènere en PRL
- Importància de la formació
- Llei de Prevenció de Riscos Laborals
- Desigualtats i diferències
- Salut laboral
- Accidents de treball
- Disciplines preventives
- Cercle d'invisibilitat
- Baixa laboral per regles doloroses
- Malalties professionals
- Plans d'Igualtat
- Convenis Col·lectius

A continuació podeu trobar les Píndoles ja publicades, esperant que siguin del vostre interès el Grup de treball continua obert a la vostra participació i a qualsevol comentari al respecte.

PÍNDOLAS PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

Grup de Treball PRL-Gènere

L'article 15.d de la PRL exigeix adaptar el lloc de treball a la persona.

El lloc inclou: **Les característiques personals són:**

- Maquinària
- Eines
- Epis
- Càrregues físiques i mentals
- Espai
- Organització
- Ambient de treball
- Biològiques
- Físiques
- Psicològiques
- Socials
- Culturals

Els models ergonòmics tenen biaix masculí. Una prevenció sense perspectiva de gènere constitueix, en si mateixa, un risc.

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

Píndola 5

La PRL amb perspectiva de gènere també és cosa de la CGT

Píndola 1
Febrer 2023

PER QUÈ?

- Perquè els riscos laborals i les patologies causades per aquests afecten de manera desigual a dones, homes i persones no binàries.
- Perquè tenim diferent biologia.
- Perquè patim segregació vertical i horitzontal del mercat de treball.
- Perquè la precarietat laboral i la divisió sexual del treball afecten.
- Perquè hi ha un dèficit en la recerca de les nostres diferències.

CGT

Diferències biològiques a tenir en compte:

- ✓ **Neurofisiològiques:** Processament del dolor
- ✓ **Fisiològiques:** La pell, La matèria grassa, La gestió del flux sanguini, La temperatura corporal, Grandària del cor i dels pulmons
- ✓ **Antropomètriques:** Pes, Alçada, Massa òssia, Massa muscular

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

Píndola 6

La PRL amb perspectiva de gènere també és cosa de la CGT

EXIGEIX-LA SEMPRE:

- A la teva feina diària.
- A les reunions del CSS (Comitè de Seguretat i Salut).
- Avaluacions de riscos.
- Planificació de l'Activitat Preventiva.
- Vigilància de la Salut.
- Negociació col·lectiva.
- Integrant la PRL als Plans d'Igualtat...

CGT

Píndola 2
Febrer 2023

Segregació per gènere i salut laboral:

- ✓ La segregació per gènere implica diferent exposició a riscos laborals:
- Diferents ocupacions i en diferents sectors.
- Remuneració desigual i limitació a uns certs treballs.
- Major dificultat per accedir a càrrecs de responsabilitat/decisió.

Una intervenció preventiva eficaç ha d'incorporar la perspectiva de gènere.

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

Píndola 8

Per què formació en igualtat per a la prevenció?

- La prevenció requereix formació en Perspectiva de Gènere.
- Incorporar la Perspectiva de Gènere a la PRL significa posar en el mateix nivell d'atenció, actuació i recursos als riscos que afecten dones, homes i persones no binàries.
- Per a això és imprescindible posar-se les ulleres violetes.

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

CGT

Píndola 3

Protegir més enllà dels accidents de treball:

- ✓ Han d'aplicar-se mesures preventives més enllà de les centrades exclusivament a evitar els accidents de treball.
- Ha d'avaluar-se l'exposició a tots els factors de risc: Psicosocials, ergonòmics, higiènics i de seguretat.
- Ha de tenir-se en compte que els plans de prevenció i els plans d'igualtat són eines bàsiques per reduir l'impacte de la segregació per gènere.
- Una intervenció preventiva eficaç ha d'incorporar la perspectiva de gènere.

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

CGT

Píndola 9

Com a activista de la teva salut exigeix formació en:

- Perspectiva de Gènere i la seva aplicació a la Salut Laboral.
- Sensibilitat i gestió de qualsevol mena d'assetjament.
- Estudis d'Impacte de Gènere a l'avaluació i la valoració dels llocs de treball.
- Sensibilitat i gestió de la violència de gènere.

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

CGT

Píndola 4

Més diferències a tenir en compte:

- ✓ **Hormonals:** Menstruació, Menopausa, Disruptors endocrins, Tractaments hormonals, Tots els processos associats a la maternitat
- ✓ **Culturals i psicosocials:** Sectors feminilitzats i sectors masculinitzats, Constructes socials, Sexe/gènere, Assetjament i repressió, Estrès professional, Fatiga mental i física

La PRL amb Perspectiva de Gènere també és cosa de la **CGT**

CGT

Píndola 7
La visió patriarcal invalida la Perspectiva de Gènere a la Prevenció

Quin model educatiu volem realment?

Àuria Soriano Boldú
CGT Ensenyament Barcelona

Amb el present text voldria fer una petita aproximació a com podria ser una educació revolucionària en una societat post-capitalista ja que sovint ens trobem massa immersis en defensar-nos dels atacs que el capital exerceix contra l'educació i no trobem temps per a pensar quin model creiem que seria el millor per al conjunt de la classe obrera. Per a reflexionar sobre aquest afer, primerament cal analitzar l'estat actual de l'educació catalana.

La nostra educació es troba immersa en el sistema capitalista i tal i com ha passat a moltes parts d'Europa, promou una educació competencial, basada en projectes, que menysprea els continguts i la importància de li docent en el procés d'ensenyament-aprenentatge. Un model on prima el màrqueting, innovar per innovar i els beneficis empresarials. Un exemple d'aquest màrqueting seria una promoció de valors progressistes com la coeducació (educar per a la igualtat) i la inclusió sense els recursos necessaris per a desplegar-la, ja que tenim aules amb més de 30 alumns per classe i amb problemàtiques diferents, provocant que sigui impossible oferir-los-hi una atenció educativa individualitzada de qualitat.

Els resultats són visibles, l'últim informe PISA, un estudi que justament avalua l'educació segons criteris competencials a través d'exàmens que fa l'alumnat a l'ESO, ha indicat uns nivells molt baixos entre l'estudiantat català. Aquest informe es veu confirmat quan compartim experiències amb altres docents per veure que hi ha greus problemes a l'hora de llegir, comprendre i reflexionar sobre un text o escriure una redacció. Les matemàtiques tampoc es salven, sent una matèria sovint difícil per al nostre estudiantat.

Com no podia ser d'una altra manera, la Generalitat de Catalunya (governada per ERC) no ha volgut assumir que els desastrosos nivells acadèmics són culpa de les polítiques que han executat des

de fa anys juntament amb el PSC i CiU, inspirades per lobbies neoliberals com la Fundació Bofill.

La finalitat d'aquesta línia política compartida dels partits burgesos ha sigut la d'eliminar la vessant crítica de l'alumnat i crear una futura classe obrera adulta que faci determinades tasques sense qüestionar-se res, ja que tampoc dominaran continguts importants com poden ser els de la història i filosofia que mostren que el nostre futur no està determinat i que es pot canviar (per exemple, derribant el sistema capitalista).

No ens podem quedar en la simple defensa de l'educació pública amb certs valors progressistes

Una vegada analitzada la realitat, cal conformar una alternativa. No ens podem quedar en la simple defensa de l'educació pública amb certs valors progressistes com hem anat fent fins ara. No podem pensar tampoc en retornar a un suposat passat educatiu idíl·lic abans de la LEC (l'actual llei d'educació catalana), ja que també era un model que atemptava contra els drets de la classe treballadora catalana. Crec que és necessari recordar que l'estat capitalista no és neutral, és un instrument de domini polític que té la burgesia front el proletariat. Per tant, l'educació pública que ofereixi aquest es-

tat tindrà la finalitat de reproduir les relacions de classe actuals, és a dir, serà una educació burgesa que fomentarà la desigualtat. Per tant, és impossible tenir una educació plenament anticapitalista dins de les institucions del capital.

Això no implica que actualment ens haiguem de rendir davant l'ofensiva capitalista en l'àmbit educatiu. L'educació, com altres aspectes de la nostra societat, és un camp de batalla entre la classe obrera i la burgesia, i mentre no aconseguim la revolució hem d'arrencar les millores que puguem al capital. Si ho fem amb consciència i unitat de classe, combatem en els nostres termes i anem assegurant parcelles de poder proletari podem aconseguir experiència i tenir una base ben estable i sòlida per a un futur embat decisiu. No hem de confondre aquesta postura amb la lògica derrotista i de rendició incondicional que promouen els sindicats grans com UGT i CCOO, que només recullen les molles que els seus amos burgesos permeten que caiguin al terra.

Per tant, cal posar en entredit el sistema capitalista i pensar en com ha de ser l'educació en una societat post-capitalista. Resulta cabdal elaborar els fonaments d'una educació revolucionària, és a dir, d'una teoria que s'haurà de traduir en una praxi concreta.

Per això, cal aprendre dels encerts i dels errors de les propostes pedagògiques anarquistes i socialistes que hi hagut al segle XX (com les del llibertari Francesc Ferrer i Guàrdia) i analitzar també les propostes actuals (com la de l'Escola Paideia, de signe anarquista), tant des de la seva vessant teòrica com des de la seva part més pràctica. Per sort, hi ha autores que han investigat aquesta temàtica, com per exemple, l'Ani Pérez, en el seu llibre "Las falsas alternativas. Pedagogía libertaria y nueva educación".

Una vegada situat el context de la qüestió, cal intentar respondre la pregunta inicial i reflexionar quina hauria de ser

Portada del "Boletín de la Escuela Moderna" ❖❖

Boletín
de la
ESCUELA MODERNA

ENSEÑANZA
CIENTÍFICA Y RACIONAL

Año VII Barcelona 1.º Julio 1909 Núm. 62

Dos meses de suspensión. Véase, última página, "A nuestros lectores"

una educació vertaderament revolucionària i dirigida a beneficiar la classe obrera després de la caiguda del sistema capitalista. Aquest nou model podria constar dels següents elements que desenvoluparé a continuació.

Primerament, ha de ser una educació integral. És a dir, estar dirigida a fomentar que l'alumnat tingui uns coneixements bàsics generals que li aportin una visió panoràmica de la realitat actual i combinar-ho amb una educació en valors. És indispensable educar en valors per a combatre el masclisme, la lgtbifòbia, el racisme i altres discriminacions impulsades per l'antic règim capitalista. Aquesta vegada aquesta educació hauria de ser realment compartida per les famílies, ja que sense l'acció a casa serveix de ben poc, un fet que podem comprovar actualment. Per aconseguir-ho bé, caldria tenir unes ràtios de màxim 15 alumns per classe, podent atendre com cal tot l'alumnat i assegurant una inclusió real.

En l'educació post-obligatòria l'estudiantat ja podrà estudiar allò que realment li motiva i no una formació segons la lògica del mercat. També, fomentar la seva autonomia i esperit crític. Per tant, aconseguir que sigui una persona que es valgui per si mateixa i ajudi a millorar la societat a través de la cooperació, abandonant la competitivitat capitalista actual.

A més a més, ha de mostrar el que ha resultat realment el període de l'època contemporània, un de dominació de la burgesia i de cruel sotmetiment i explotació de la classe obrera, un fet que no s'hauria de tornar a repetir, ja que tothom hauria de ser lliure i igual per a desenvolupar plenament totes les capacitats de les civilitzacions humanes i unir definitivament tot el planeta.

Val a dir que opino que no existeix una educació neutral, si reduïm la intervenció al mínim de li professori, sempre s'acaba reproduint la ideologia del sistema dominant, és a dir, del capitalisme. I si ens trobem en un context d'inici de la construcció d'un nou model de societat, encara haurem de lluitar contra els romanents ideològics del capitalisme durant força temps. La figura de li docent, és per tant, imprescindible.

En definitiva, caldria una educació que cimentés el nou règim post-capitalista amb valors com la igualtat, la justícia, l'equitat, la llibertat, la solidaritat i la tolerància, entre altres. Una educació de i per a la classe obrera, una vegada derrotada la burgesia. Finalment, la meua intenció és la d'encetar un debat per a crear un marc teòric d'aquesta futura educació entre totis i començar a abandonar la letargia ideològica imposada pel capital.

L'IMPACTE DE LA INTELLIGÈNCIA ARTIFICIAL

Marta Navarro González
Mireia Martín Domínguez
Dones Llibertàries

La IA té el potencial d'incrementar significativament la qualitat de vida de les persones. A l'atenció mèdica, pot facilitar els diagnòstics amb l'extracció de característiques d'imatges, i en la indústria del transport, el reconeixement de la veu permet atendre trucades sense que calgui apartar la vista de la carretera. Amb aquest avantatge tecnològic, sorgeixen inquietuds sobre com pot influir en la igualtat de gènere i en la classe treballadora.

■ Definició de IA:

Actualment, el terme Intel·ligència Artificial està tan de moda que es fa servir com a paraula de màrqueting: venen serves que imiten funcionalitats de la intel·ligència humana, i a vegades ni tan sols fan el que prometen¹. Així doncs, en aquest article ens referim a aquelles tecnologies que, independentment de la seva fiabilitat, aproximen conductes que semblen intel·ligents: percepció, classificació, recomanació, raonament, processament del llenguatge natural i (les més famoses a dia d'avui) fins i tot producció de textos, codi, imatges, veu i altres resultats d'un procés creatiu.

■ L'impacte de la IA en les dones:

La IA planteja interrogants ètics importants sobre qui defineix els paràmetres en els quals es basen els algorismes. Investigacions² i estudis³ han revelat que la dependència en les IAs pot perpetuar biaixos de gènere existents en les dades d'entrenament, generant decisions discriminatòries en àmbits com contractació⁴ o préstecs⁵. Les dones poden també enfrontar barreres per accedir a la tecnologia⁶ a causa de la manca de representació i diversitat en el seu desenvolupament.

■ L'impacte de la IA en la classe treballadora:

L'ús de la IA també genera preocupacions per a tota la població. Com totes les tecnologies, es poden fer servir per enriquir a uns pocs en detriment de la resta, de manera que, en comptes de facilitar-nos la vida i la feina, ens la desvaloritzin i ens precaritzin encara més. Com a exemple està la situació de les IAs més famoses avui dia, les IAs generatives: val la pena llegir l'article dels companys del SEGAP al número anterior del Catalunya per a entendre-ho, però, en definitiva: fa falta una idea molt devaluada del procés creatiu per a pensar que es pot substituir directament per les tecnologies d'IA actuals, i aquesta devaluació es pot donar amb totes les feines, doncs l'únic que fa falta és una constant universal del capitalisme desregulat: entre qualitat i abaratir costos, sempre escollirà l'última opció.

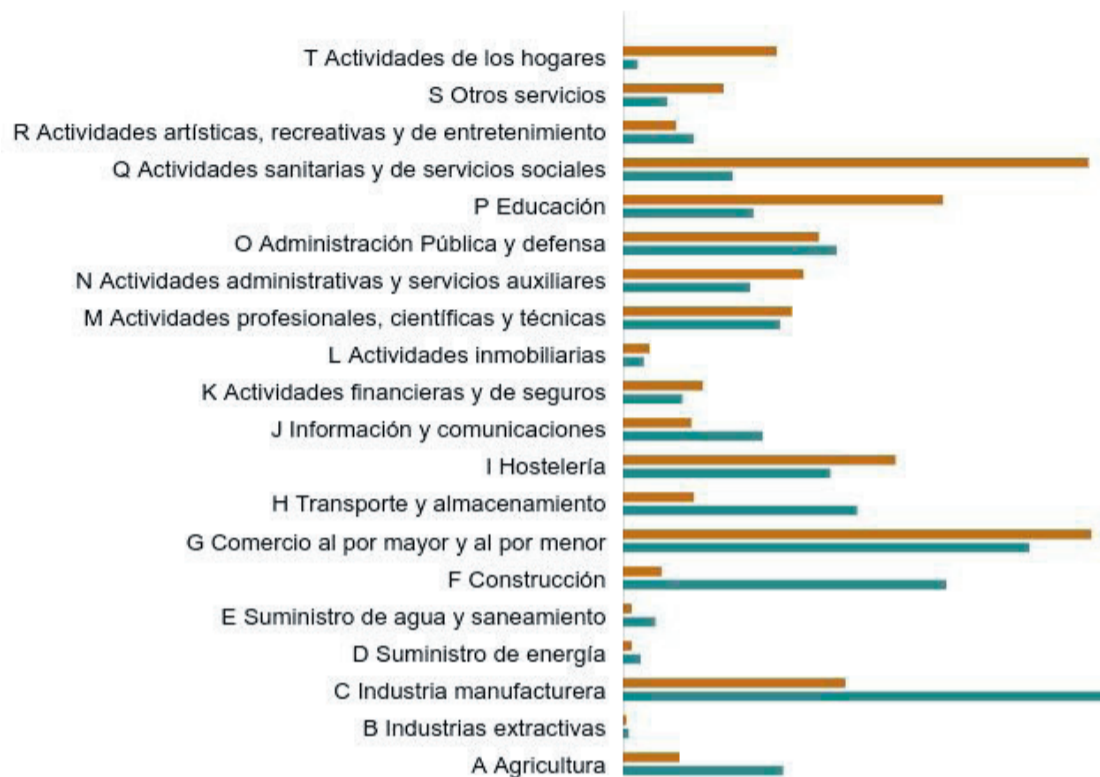
■ La resistència de la indústria:

És cert que no tots els entusiastes per la revolució de la IA es mostren oposats a les crítiques. No obstant això, existeix una resistència per part de les empreses tecnològiques (molt masculinitzades) a reconèixer els errors i limitacions pròpies, vist com una amenaça a "la innovació". Es pot manifestar-se de diverses maneres, des de la negació dels problemes fins a l'obstrucció activa i el lobbying en contra d'uns mínims de responsabilitat i qualitat. Sense control, les IAs es poden fer servir per automatitzar autèntiques atrocitats.

■ La necessitat d'una regulació ètica:

És imperatiu establir marcs legals ètics contundents que abordin aquestes preocupacions. A Europa ja existeixen regulacions sobre tractament de dades, com la que es troba a la

Mujeres y Hombres en España, Rama de actividad, Sexo, 2022

RGPD⁸, i s'estan desenvolupant noves regulacions sobre les IAs⁹, tot i que han sigut criticades per lentitud i falta d'ambició.

■ El Camí cap a la Igualtat de Gènere en la IA:

Per assegurar que la IA beneficiï totes les persones per igual, és fonamental abordar aquests desafiaments. Això implica promoure la diversitat i la inclusió en el desenvolupament de la IA, assegurant que les veus de les dones estiguin representades i que els biaixos de gènere siguin identificats i corregits en els algorismes

utilitzats, d'igual manera que es poden corregir en les persones. Per exemple, es podria fer servir la IA per a facilitar l'anàlisi de la bretxa salarial, assegurant així que tothom rebi una compensació justa.

■ Les Dones com a Creadores de Tecnologia:

Un aspecte crucial és la participació activa de les dones en el desenvolupament de la pròpia tecnologia. Fomentar programes d'educació i formació especialitzats per a dones en àmbits STEM (ciència, tecnologia, enginyeria i matemàtiques) és essencial per incrementar la seva presència en aquest camp. Un exemple positiu en aquesta línia és la recent Olimpíada Matemàtica Catalana Femenina¹⁰.

■ Conclusió

En un món cada vegada més dominat per la IA, és imperatiu abordar les desigualtats i desafiaments específics que afecten a les persones, però sobretot a les dones. La igualtat de gènere en la IA no només és un objectiu ètic, sinó també un requisit per aconseguir el màxim potencial positiu d'aquesta tecnologia. La col·laboració de tota la societat és necessària per garantir que la IA sigui equitativa i beneficiosa per a totes les persones, per a construir un futur on la tecnologia serveixi com a eina de desenvolupament per a tota la humanitat i no per a la seva submissió. ■■■

És imperatiu establir marcs legals ètics contundents que abordin aquestes preocupacions.

✦

- 1: <https://www.ftc.gov/business-guidance/blog/2023/02/keep-your-ai-claims-check>
- 2: <https://expansion.mx/tecnologia/2023/03/08/sesgos-de-ia-generativas-afectan-mas-mujeres-que-hombres>
- 3: https://www.inmujeres.gob.es/areasTematicas/SocInfo/Estudios/docs/Informe_Sesgos_Genero_IA.pdf
- 4: <https://www.bbc.com/mundo/noticias-45823470>
- 5: <https://www.idbinvest.org/es/blog/genero/descubriendo-el-costo-oculto-del-sesgo-de-genero-en-el-credito-de-las-mujeres>
- 6: <https://www.cginformatics.org/es/contenido/introduccion-la-brecha-digital>
- 7: https://www.elconfidencial.com/mundo/2023-12-01/ia-israel-seleccionar-miles-objetivos-bombardeos_3785858/
- 8: https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/dealing-citizens-are-there-restrictions-use-automated-decision-making_es
- 9: <https://txs.es/@lfajardo/111550641675599897>
- 10: <https://www.ccma.cat/324/noies-que-sumen-140-estudiants-participen-en-la-primera-olimpiada-matematica-catalana-femenina/noticia/3272052/>

DONA i PRESÓ

Elisabet Almeda Samaranch, Catedràtica de Sociologia de la Universitat de Barcelona. Fa més de trenta anys que investiga sobre les presons de dones a Catalunya des d'una perspectiva crítica i feminista. Va fer la seva tesi doctoral amb un treball de camp a la presó de dones de Brians I, i va continuar fent investigació teòrica, empírica i comparada. Té múltiples publicacions, moltes escrites conjuntament amb dones que han estat privades de llibertat, amb altres investigadores, entitats... ha participat i coordinat xares i entitats de suport.

TEXT

Teresa Kindelan Abad i Verónica Gallardo Daluz
Ensenyament Barcelona

Hi ha diferència significativa amb els delictes que cometen els homes?

Les dones i gèneres dissidents estan empresonades perquè se les condemna, majoritàriament, per dos tipus de delictes; contra la salut pública i contra la propietat. Les raons dels delictes normalment estan relacionades d'alguna manera amb el tema de les drogues, sovint, motivat per un consum i dependència a les substàncies psicotròpiques d'ús i/o consum no permès per les autoritats sanitàries. Aquests delictes, estan molt penalitzats en el nostre Codi Penal, estudis constaten que les dones acaben complint penes més llargues i més dures que el homes, encara que els delictes que elles cometen no són tan graus ni creen tanta alarma social.

En les teves publicacions fas referència al terme "exclusió de l'exclusió" de Pat Carlen, podries explicar-nos com opera aquesta doble exclusió?

La presó, és l'exclusió de l'exclusió, perquè les dones presses ja van ser excloses prèviament per la societat i quan se les condemna i empresona, són novament excloses, ja que la política

penitenciària és androcèntrica i no té en compte les seves particularitats. La majoria són dones amb pocs recursos, amb problemàtiques de drogues, que han patit violència masclista i també institucional, dones racialitzades, etc., que no han tingut el suport social, econòmic i polític necessari per poder construir les seves vides. La presó reproduceix i sobredimensiona l'opressió que les dones patim fora de la presó. A l'Estat Espanyol hi ha 3 presons de dones, i la resta estan en mòduls de 30-40 o 200 persones, dins de macro presons d'homes -de més de 1000 persones-. La meua opinió és contrària a l'empresonament i a les presons, però, en el mentrestant existeixen les pressions, haurien d'estar pensades amb altres lògiques i mesures més concordes amb les dones i les seves realitats. Igualment, lo rellevant seria evitar l'entrada de les dones en els centres.

Existeix algun altre factor d'opressió cap a les dones que són privades de llibertat i com s'interseccionen?

La perspectiva del feminisme interseccional analitza com diferents variables que caracteritzen a les dones es van teixint entre elles per conformar les diferents discriminacions i opressions. En les presons les dones estan discriminades per gènere, però també ho estan per classe social, racialització, grup ètnic, orientació sexual, diversitat funcional, etc. Hi ha moltes variables que es creuen i van redimensionant i amplificant les discriminacions i si no tens una mirada interseccional no pots constatar com van creant més opressions, i com la política penitenciària i penal que pretén teòricament la "reintegració social", ni les contempla en els seus continguts o accions. A part, el tractament penitenciari no és que les tracti diferent als homes, sinó que directament és sexista.

En relació a la distribució de l'espai de les presons, com afecta aquesta realitat a les dones?

Penso que en què mentrestant hi hagi presons, aquestes haurien de ser petites i a prop de la comunitat d'origen de la població empresonada. Si tinguessin un sentit de reintegració social, haurien d'estar a prop de la comunitat, on puguin continuar mantenint els vincles, on puguin entrar i sortir de la presó quan ja estan en les úl-

“Les presons són estructures patriarcals de control social, per antonomàsia. Per tant, no existeix la presó feminista”

times fases de la condemna. Haurien de ser centres oberts i orientats a la reintegració comunitària d'aquestes dones.

Existeixen diferències en l'activitat laboral i la remuneració en els mòduls d'homes i de dones?

Hi ha estudis que demostren que tant les dones empresonades, com les que estem lliures, cobrem menys que els homes, és tot el tema de la bretxa salarial. Però és que, dins les presons, els tallers i ocupacions laborals de les dones sempre són els menys valorats i els pitjors pagats. Es reproduïx la bretxa salarial, però augmentada perquè les opressions en la presó encara s'amplifiquen més. Les tasques laborals que es fan en els mòduls de dones s'orienten a la "domesticació" de les dones, als seus rols tradicionals, de la "dona en singular". En les presons és com que s'ha parat tot, no es tenen en compte els èxits de les lluites feministes.

Consideres que els programes tenen en compte la perspectiva de gènere o estan sent atravessants per patrons patriarcals de correcció de conducta?

Les presons són estructures patriarcals de control social, per antonomàsia. Per tant, no existeix la presó feminista, tot i que es pugui considerar certa perspectiva de gènere en els seus programes.

Els programes estan orientats predominantment a la "correcció" de conductes. S'hauria de fer coixí per "reintegrar" a dones que han patit processos d'exclusió i vulnerabilitat. Haurien d'existir programes de formació, d'aprenentatge d'àmbits que siguin del seu interès, etc. que tinguin en compte les seves necessitats. Quan les dones acaben la condemna, refan la seva vida gràcies al suport de les famílies i entorns, però molts cops és difícil i pot empitjorar la situació perquè la presó les ha perjudicat, ha trencat el vincle amb els fills/es -que la majoria tenen, i són monomarentals-, amb les famílies, la seva comunitat i les seves expectatives. A més hi ha poques entitats de suport. Hi ha un destaca-

ble oblit de les polítiques d'igualtat en relació al tema penal i penitenciari. I tampoc s'albira algun canvi al respecte.

Consideres que és possible incorporar una perspectiva de gènere i/o feminista en els centres penitenciaris i en els programes de tractament?

S'ha de tenir en compte que en les presons d'homes, són les dones les que van a visitar-los, les que els cuiden i mantenen el vincle. Motiu pel qual moltes dones estan en constant relació amb el sistema penal/penitenciari, que continua impactant en les seves vides, però ignorant, oprimint i callant les seves demandes. Falta una política feminista de suport a totes les dones que formen part d'aquest entorn. Es podria fer una política penal/penitenciària feminista, amb mesures alternatives, amb centres oberts, lligats a la comunitat, de fàcil accés, amb entitats de suport social que observen el compliment dels drets... Que les dones tinguin els mateixos recursos, professionals, tractaments, espais, activitats, feines, etc.

Quins mecanismes de resistència i lluita pels drets de les dones privades de llibertat existeixen tant dins com fora de la presó?

S'ha de donar eines a les dones perquè puguin autogestionar les seves vides i reclamar els seus drets. Fer un treball de sensibilització i formació en perspectives de gènere feminista, que l'administració sigui flexible i transparent per a què les investigadores, voluntàries o activistes puguin entrar als centres i fer acompanyament a les dones i els seus entorns. Que es doni veu a les dones preses. Que la societat es faci càrrec, mirall de la qualitat de la seva democràcia, i reflex de la seva categoria moral i del respecte als drets dels col·lectius més vulnerables. Que es facin polítiques feministes interseccionals que treballin la igualtat.

Penso que sindicats com la CGT, haurien d'incloure el tema de les dones privades de llibertat en la seva agenda sindical i política. Jo ja porto molts anys, més de trenta, investigant i lluitant per aquest tema, i crec que dintre dels moviments socials no hi ha prou visibilització ni interès en la lluita dels drets de les dones condemnades penalment ni en reivindicar mesures reparadores i diferents.

Enllaços a algunes publicacions:
 2002: <https://www.bellaterra.coop/es/libros/corregir-y-castigar>
 2005: <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2281448>
 2017: <https://papers.uab.cat/article/view/v102-n2-almada>
 2020: <https://www.pikaramagazine.com/2020/04/carcelles-de-mujeres-y-desigualdad-en-epoca-de-coronavirus/>
 2023: <https://reic.criminologia.net/index.php/journal/article/view/699>

Entrevista

Federación de Mujeres Cubanas

Dania Rodríguez i Omaid Hernández, responsables de Relacions Internacionals de la Federación de Mujeres Cubanas, ens han rebut a la seu de la Federación a Cuba, i ens han pogut explicar la situació de les dones a Cuba, aprofitant l'estada de 3 companyes allí.

TEXT

Rosalía Molina Puyalón

Dones Llibertaries CGT- Ensenyament Barcelona

Des de la vostra tasca dins la Federación, ens agradaria que ens expliquéssiu des de quan funcioneu com a Federación.

Portem 63 anys treballant, per tal d'aconseguir els drets de totes les dones, aquest és un dels objectius desde la Revolució cubana. Va ser la 1ª organització de masses creada per la Revolució, jugant un paper decisiu en la unitat del poble cubà duent una tasca molt important en l'educació política i ideològica de les dones i la consolidació de la família.

Després del triomf de la revolució cubana, Vilma Espín, líder en la defensa dels drets de la dona va treballar per garantir l'emancipació de les dones, i va encapçalar la unificació de les organitzacions de dones, fundant la Federación de Mujeres Cubanas, en 1960.

Quin paper teniu dins la societat?

El paper dut a terme per les dones dins la societat cubana no només ens situa com a beneficiaries, sinó com a protagonistes nosaltres mateixes de les transformacions a nivell social, econòmic i dins la família.

Actualment són dones: el 53% de les científiques, el 80% de jutges i fiscals, una majoria a sanitat i educació; el 66% de les persones graduades; el 55,74% de les diputades. S'ha superat la paritat de gènere.

Quin paper teniu dins de l'estructura del Consejo de Estado de la Asamblea Nacional ?

Des de l'any 1997 tenim Estatuts propis, estem representades en el Consejo de Estado, dins l'Asamblea Nacional. Participem dins el govern i participem en l'aprovament de lleis; la secretaria de la Federación de Mujeres, Teresa Amarelle, és membre del Buró Polític del Partit i el Consejo de Estado. Som el 2n parlament del món amb més representació de dones.

Com és el funcionament de la Federación ?

Funcionem en grups de dones per tot el país, treballant de manera voluntària a cada comunitat i municipi, unes 4 milions de dones (el 91%), comencen a participar a partir dels 14 anys, integrades totes sense diferenciar, raça, creences, religions, opcions sexuals.

Fem activitats a les escoles i instituts per explicar-les qui som, objectius i feina que fem, i duent a terme tasques per augmentar el seu nivell cultural, al principi moltes dones eren analfabetes. També fem campanyes informatives de vacunació.

Estem organitzades dins la Societat Civil, amb estatuts, i reconeixement internacional. Ens autofinanciam amb una petita quota, també tenim una editorial i un centre artesanal amb un projecte de la recuperació de la cultura del vestir .

Quins canvis s'estan donant últimament respecte a la lluita per aconseguir els drets de les dones a Cuba?

El 2019 es va aprovar una reforma de la Constitució de la República, consensuades mitjançant un referèndum popular, per aconseguir l'empoderament de les dones; on la Federación de Mujeres vam aportar molts debats i propostes. En aquesta Constitució es va aprovar un programa Nacional para el Adelanto de las Mujeres "on es deriva la publicació del document: "Adelanto de las Mujeres. Pammujeres. Generando Igualdad.

“ El paper dut a terme per les dones dins la societat cubana no només ens situa com a beneficiaries, sinó com a protagonistes de les transformacions”

Aquest document té com objectiu: "Promoure l'avançament de les dones i la igualtat de drets, oportunitats i possibilitats, ja referendats en la seva Constitució, així com aprofundir en els factors objectius i subjectius, que com expressions de discriminació, encara persisteixen a la societat cubana, i és un obstacle pel desenvolupament econòmic, polític, social i familiar, amb la finalitat d'eliminar-los". I implementar una estratègia integral.

Està dividit en 7 àrees: Àrea 1: Empoderament econòmic de les dones./ Àrea 2: Mitjans de comunicació / Àrea 3: Educació, prevenció i treball social./ Àrea 4: Accés a la presa de decisions./ Àrea 5: Legislació i dret. Marc normatiu i sistemes de protecció contra totes les formes de discriminació i violència./Àrea 6: Salut sexual i reproductiva./ Àrea 7 .Estadístiques i investigacions

Es treballen des d'aquestes àrees per poder anar eradicant totes les mancances que existeixen dins el país, la societat ,envers les dones. Encara hi ha molta esclatxa de gènere dins el treball, sobretot en el medi

rural. Fem molta èmfasi a treballar per atendre a les famílies vulnerables.

En aquest document també s'està treballant pel reconeixement de les persones cuidadores, de les diferents tipus de famílies, de la unió de fet, herències....

Un aspecte que ens explicàveu com molt important i que feu èmfasi en treballar és l'educació sexual i reproductiva. Ens podeu explicar com es treballa aquest aspecte.?

Actualment constatem que malgrat ha baixat la natalitat, hi ha un alt índex d'embarassos en noies adolescents. Per intentar solucionar aquest fet es treballa de manera preventiva treballant en una Educació integral de la sexualitat des de les escoles, instituts i dins la comunitat/municipi amb "brigadistes voluntàries" que fan assessorament i educació sexual i reproductiva allí on calgui. Però actualment existeix un greu problema respecte a la prevenció i l'educació sexual; ja que en aquests moments no es troben anti-conceptius en tot el país.

Treballem també en la prevenció precoç del càncer d'úter amb proves citològiques.

La salut sempre és preventiva i es treballa de manera coordinada: Federació de mujeres, departament de Salut i Educació. Hi ha un nou Codi de família on s'està treballant

Quina es la situació actual respecte a la violència de gènere, com ho esteu treballant?

La violència de gènere, és una àrea d'especial atenció i obliga a tots els ministeris i en tots els àmbits laborals a tenir protocols de prevenció i eradicació.

Considerem que fa falta molta educació i sensibilització sobre la prevenció de la violència de gènere. Estem treballant principalment envers la prevenció i eradicació de la violència mitjançant "casas de la Comunidad de orientación para las mujeres y la familia", amb professionals més especialitzades en salut, advocades, orientació jurídica, capacitació laboral, etc, on poden anar a fer consultes i on se'ls fan xerrades i assessorament. En les oficines de denuncia de

la policia, poden denunciar temes de violència, però cal capacitar als professionals que allà hi treballen, i aconseguir que hagin més dones per atendre a les víctimes. El problema és que només el 3% de les dones víctimes denuncien. Estem treballant per fer observatoris des de la policia, els hospitals.

Dins del programa Nacional y Plan de Acción. Acuerdo de 2021, es va aprovar: "Estrategia integral de prevención y atención a la violencia de género y en el escenario familiar".

Però malgrat que es va aprovar el Codi Penal, encara no tenim una Llei Integral de Prevenció.

Aquest any i sobretot a partir de la pandèmia ha hagut un creixement de la violència de gènere, de femicidios....A Cuba utilitzem el terme femicidio, no feminicidios (ja que aquest terme defineix que les institucions son còmplices amb una violència institucional), i afirmem que les institucions cubanes no ho son. Seguim treballant la prevenció, sobretot des de la Federación. El lema és "Tolerància Zero", i estem estudiant les causes d'aquest augment. La tasca més important en aquests moment és empoderar a les dones.

Quines mesures es prenen amb les persones maltractadores:?

La primera mesura és que se'ls priva de llibertat fins a 30 anys, i amb cadena perpetua si son reincidents, però considerem que cal fer un treball educatiu per evitar la violència, cal molta tasca de sensibilització a dones i a homes.

Com estan les lleis pel que fa a l'avortament?

Actualment l'avortament està legalitzat, i només ha de decidir la dona, no cal una consulta a la parella ni la família, només si son menors.

Que ens podeu dir sobre la homosexualitat a Cuba.

Estan reconegudes les relacions afectives entre persones del mateix gènere, i des de fa poc està aprovat i està legalitzat el matrimoni del mateix gènere.

I el reconeixement i llibertat de les persones LGTBI

Es treballa l'acceptació de totes les persones, s'està treballant dins el document del Codi de les famílies.

Ens voleu afegir alguna qüestió més ?

Volem acabar amb una frase de Vilma Espin, fundadora de la Federación de Mujeres Cubanas: "No hemos terminado, sigue mucha lucha todavía. No podemos permitirnos retrocesos"

Us oferim alguns documents per saber-ne més:
<https://www.escambray.cu/2023/la-federacion-que-deberia-volver-a-ser/>
<https://www.escambray.cu/2023/las-mujeres-cubanas-hemos-jugado-un-rol-decisivo-en-la-unidad-de-nuestro-pueblo-fotos/>
 Gaceta Oficial No. 101 Extraordinaria de 9 de diciembre de 2021 Acuerdo 9231/2021 "Estrategia integral de prevención y atención a la violencia de género y en el escenario familiar"
 Gaceta Oficial No. 99 Ordinaria de 27 de septiembre de 2022.
 En esta edición se publica la Ley No. 156 "Código de las Familias", de 22 de julio de 2022.

8M i Òpera

Una mirada i una proposta sobre el tema de la dona en el món operístic

Guisela Zannerini Neri
SEGAP Barcelona

El dia 8 de març ens porta a mirar i reflexionar sobre la dona i el seu paper en tots els àmbits en els quals viu i s'expressa, i per això és important mirar també el seu paper en el món de la Lírica.

Quan parlem d'Òpera, de seguida pensem a Traviata, Turandot, Carmen i Madame Butterfly, al costat d'altres títols. I no és cap casualitat que ens trobem davant d'històries de dones, perquè, per a molts títols, són protagonistes les dones. Per òpera entenem una expressió artístic-musical, nascuda entre el final del 1500 i l'any 1600 (any en el qual es va representar l'Euridice de Peri - Rinuccini). En ella libretto, música i escenografia contribueixen a narrar conjuntament una història. D'aquesta forma es tracta d'una forma artística que engloba literatura, música i art visual.

Avui en dia, es considera com una expressió antiga, ja que actualment el volum d'òperes que es componen en l'actualitat no té un pes equiparable a les òperes de repertori.

Esbossant una mica el camí de l'òpera, es pot dir que en un primer moment es va basar sobre temes mitològics, i que a partir del 1700 comença a abastar temes diferents. D'una banda, apareixen els "intermezzi" amb temàtica divertida, d'on naixerà l'Òpera buffa i per l'altra, es comença a posar en música aquell drama que tant èxit havia tingut a nivell literari. Així canvien les històries explicades, i s'arriba a narrar històries molt properes al viscut del públic pel qual es componen.

És justament a partir d'aquesta segona etapa que és interessant analitzar quin paper té la dona en l'Òpera.

De bona entrada, és significatiu notar com "l'èxit" d'una dona forta i decidida apareix en l'Òpera buffa. Com a remarcar que és una burla que una dona que surt del rol establert tingui èxit, i encara més la comicitat, el ridícul, sorgeix de l'absurditat i la follia que un símil personatge pugui posar en risc la respectabilitat de l'home. Aquestes dones són fortes i intel·ligents i normalment fan una jugada a un personatge badoc. Així en La Serva Padrona, Serpina es fa casar del Senyor pel qual treballa, Isabella en L'Italiana in Algeri es fa acompanyar per a la seva nova parella Taddeo a la cerca del seu estimat Lindoro, i per alliberar-lo inventa una cerimònia-burla de gran honor que "neutralitza" el Bey culpable d'haver empresonat a Lindoro i haver-se enamorat d'ella. Encara més, Rosina en Il barbiere di Siviglia amb les seves

trobades (i les del barbero) pot fugir d'un matrimoni que el seu tutor li volia imposar i fuig amb el seu amor el Comte d'Almaviva i Despina, que és una dona simple i molt jove però coneixedora de com va el món, esdevé el motor de la doble burla als personatges principals de Cosí fan tutte.

Per l'altra banda, en l'Òpera seria els rols que queden per les dones, són els establerts per la societat de l'època. Així trobem, cortesanes, donzelles que s'han de donar en matrimoni, germanes dedicades a la vida religiosa o bruixes. Encarnen o bé el paper de la dona símbol de puresa, religiosament correcta i dedicada a la seva parella i família, o les demoniaques i embogides que és on es troben les dones rebels. Aquí sovint el drama es produeix quan la protagonista femenina surt, per raons diferents del seu rol, o no l'accepta. I així fent, o bé embogeix, o bé mor (suïcida o assassinada).

Arribant a l'òpera del segle XX, comencen a aparèixer noves suggerències de personatges, com en Katia Kabanova, Lady Macbeth de Mtsnesk, Peter Grimes, Lulu i Jenufa, on es fan més evidents les hostilitats de la societat envers les dones del relat.

I en altres títols com Les Mamelles de Tirésias i Lulu s'obre, de forma més clara, el pas a personatges on sexe i gènere no coincideixen.

Fet el recorregut, es pot afirmar que és ben difícil, en tota la història de l'Òpera trobar una veu i una mirada realment femenina.

De fet, quan una dona parla ho fa a través d'un "intèrpret" masculí, que s'ha construït com a artista en una cultura i un punt de vista propi d'un específic període històric on les dones no tenien ni reconeixements, ni drets.

El gran debat que es perfila avui en dia, rau en quina cosa es pot fer per salvar aquesta expressió artística i el seu corpus més representat en els teatres d'Òpera, en un món que, si bé encara amb moltes dificultats, està intentant allunyar-se dels estigmes culturals que l'heteropatriarcat va arrelar.

Molt s'està fent en el món acadèmic, analitzant el repertori operístic musicalment i a nivell literari evidenciant els punts conflictius. Però la labor més important l'ha de fer el món operístic en si, d'una banda, escollint aquelles produccions que sàpiguen posar en discussió el relat masculista de l'Òpera i per l'altra, trobant maneres per evidenciar els punts crítics dels relats i afavorir la creació d'una discussió i un debat on trobi cabuda la real diversitat que compon la societat d'ara sobre aquestes temàtiques.

És ben difícil, en tota la història de l'Òpera trobar una veu i una mirada realment femenina

L'AGRESSIÓ SEXUAL MEDIÀTICA I EL MITE DE LES MANADES

Alicia Bofarull i Castro

Facultativa del Departament de Barcelona del INTCFB

Sindicat Administració Pública de Barcelona de la CGT

La idea actual que les violències sexuals són una expressió bàsica de la dominació patriarcal envers les dones és relativament recent i dista de ser assumida àmpliament a nivell social i institucional. Durant segles, les violències patriarcales cap a les dones (incloses les nenes i adolescents) han estat justificades per l'estat o, fins i tot, regulades pel sistema jurídic, com un "dret" que podien exercir certs homes sobre certes dones, dins un marc normatiu que assegurava la subordinació de les dones als homes. L'arrel de la violació està el sistema patriarcal i, sense el seu desmantellament, és impossible eliminar la violència sexual sobre les dones (Susan Griffin 1971).

La cruenta violació coneguda com "la manada", del San Fermín 2016, sens dubte, va representar un punt d'inflexió en el nostre país per la gravetat del succés, el desenvolupament i desenllaç del procés judicial, i les ressonàncies mediàtiques. Aquesta sentència va ser el tret de sortida d'alguns grups de treball com SEXVIOL (Grupo de Trabajo para el estudio de las Violencias Sexuales) que han promogut investigacions empíriques interdisciplinàries que han contribuït a canviar el marc d'anàlisi de la violència sexual con si fos quelcom "desviat i rar", a ser analitzat des d'un punt de vista normatiu i estructural.

La violència sexual és un delictes que no ha parat d'augmentar d'ençà que es disposa d'estadístiques oficials. En 30 anys el nombre de denúncies s'ha doblat. A Catalunya es denuncia una violació cada 12 hores. En el Instituto Nacional de Toxicología y Ciencias Forenses (en endavant INTCFB) els assumptes que rebem amb mostres biològiques relacionades amb delictes sexuals representen el 80% de tots els assumptes (la resta són estudis de parentesc, homicidis i investigació de persones desaparegudes; Memòria INTCF 2022). Cada vegada hi ha més dones que

trenquen el silenci, moltes són joves (menors de 30 anys) i formen part de la generació que ha crescut amb el feminisme i el #MeToo, i s'han conscienciat que moltes actituds normalitzades són, en realitat, un delictes. El silenci protegeix qui oprimeix i agredeix, és la gran eina amb què ha comptat el patriarcat i els agressors per continuar gaudint d'impunitat.

Dissortadament, la incidència real és molt superior a la registrada la qual és, tan sols, "la punta de l'iceberg". La propensió a denunciar la violència sexual és molt baixa. S'estima que de cada 100 agressions sexuals, solament se'n denuncien 12 (European Sourcebook on Crime and Criminal Justice Statistics, 2021). Les agressions sexuals a menors en l'àmbit familiar tenen una "xifra oculta" encara superior.

La caracterització social i mediàtica de les agressions s'ha construït entorn d'un mite sense fonament que identifica la violació com la produïda per un agressor desconegut, amb un perfil patològic i antisocial, que ataca a les víctimes de manera violenta, en un lloc solitari i per sorpresa. La víctima es defensa ferriament i, en conseqüència, queda ferida, amb traumatismes i, fins i tot, mor. També, arran de la sentència dels San Fermín ha calat el mite que moltes agressions sexuals són executades en "manada", és a dir, comeses per un grup d'individus que surten de festa amb aquest propòsit.

En la majoria d'ocasions, el ressò mediàtic de les agressions ve embolicat de certa espectacularitat (nenes d'Alcàsser, la sentència de la Manada, la violació de la jove d'Igualada), en la que sempre es qüestionen comportaments de les víctimes (van soles, surten de nit, beuen, etc.). Sembla que, al mostrar els casos més extrems, podem acostar-nos a conèixer un problema com la violència sexual que pateixen les dones, cosa que s'allunya i amaga la realitat.

En el treball publicat per SEXVIOL al 2022 (basat en l'estudi de 178 sentències d'agressió sexual entre els anys 2016 a 2018) s'arriba a la conclusió que les agressions sexuals són violència de gènere perquè el 95,5% de les víctimes són dones i el 99,4% dels agressors són homes. En aquest estudi es desmunta el mite del violador desconegut

perquè en més del 80% de les agressions sexuals existia prèviament algun vincle entre la víctima i l'agressor, i en el 17,4% dels casos era la parella o exparella. També es desmunta el mite del lloc solitari, atès que els habitatges són els llocs on es cometen la majoria de les agressions sexuals (en el 60% dels casos), sobretot en el domicili de la víctima o agressor. En quant a la violència, solament en el 13,5% de les agressions sexuals enjudiciades s'utilitza algun tipus d'arma, en el 90% de les agressions no s'utilitza violència extrema, i en el 51,5% dels casos les lesions són lleus. Les agressions sexuals que es cometen en grup són un 2,8% de les totals, les quals, la majoria, són comeses per dos violadors, fet que també desmunta el mite de la assiduitat de l'agressió en manada. Finalment, l'hora en que es produeix l'agressió és irrellevant (45,2% es cometen de dia i 54,8% es cometen de nit).

En quant a les agressions sexuals produïdes en l'entorn laboral, posa els pèls de punta les dades aportades per l'estudi publicat al setembre 2023 pel British Journal of Surgery. En aquest estudi es va mesurar, mitjançant una enquesta, els comportaments sexuals delictius entre companys/es de feina en el sistema de salut britànic (NHS). En ell van participar unes 1.704 cirurgians/es, més de la meitat de les quals eren dones. Entre les dones, el 63% va declarar que havia estat objecte d'assetjament sexual, enfront del 24% dels homes. A més, el 30% de les dones havien estat objecte d'abusos sexuals (com tocaments sota de la bata, fregaments amb ereccions o assecar-se la suor a la sina), enfront del 7% dels homes. Finalment, un 0,8% de les dones, en comparació amb el 0,1% dels homes, van denunciar haver estat violades per un col·lega. Per tant, l'estudi conclou que els comportaments sexuals delictius en aquest entorn laboral són freqüents, i que una cirurgiana del sistema de salut britànic té moltes més possibilitats de ser víctima d'un delictes sexual, a la feina, que els seus col·legues homes.

Des de petites, les dones hem anat incorporant al nostre aprenentatge social de gènere, els riscos que per nosaltres podrien representar els homes desconeguts, especialment en el pla sexual. Així, si el perill s'identificava amb allò desconegut, com podíem imaginar que el nostre pare, avi, oncle, germà, professor, amic, parella o company de feina fos un agressor sexual o, fins i tot, pogués agredir-nos sexualment? La identificació dels agressors sexuals com a desconeguts, desvia la mirada i enterboleix la realitat d'aquests delictes i dels seus perpetradors. Si no es coneix i analitza de manera crítica el context en el que es produeixen les violències sexuals, difícilment podrem entendre el seu significat, les seves conseqüències i com actuar per erradicar-les.

ELS TCA QUAN EL PATRIARCAT S'APODERA DELS NOSTRES COSSOS

Els trastorns de la conducta alimentària en nenes i adolescents a les escoles i la responsabilitat de la comunitat educativa

**ELS TCA SÓN UNA
CONSEQÜÈNCIA DIRECTA DE
LA VIOLÈNCIA ESTÈTICA A
LA QUAL LES DONES ESTAN
EXPOSADDES CADA DIA, I
PER AIXÒ CONSIDEREM
QUE LA LLUITA CONTRA
ELS TCA TAMBÉ ÉS LA
LLUITA CONTRA LA
VIOLÈNCIA MASCLISTA I
CONTRA EL PATRIARCAT**

Teresa Kindelar Abad i Verónica Gallardo Daluz
Ensenyament Barcelona

Els diagnòstics de Trastorn de la Conducta Alimentària (TCA) s'ha disparat en els últims anys, suposant un greu problema de salut mental entre les adolescents. Abordar aquesta problemàtica des d'una perspectiva feminista és crucial, ja que, 9 de cada 10 persones amb un diagnòstic de TCA són dones d'entre 12 i 36 anys. Sabem que els TCA són una conseqüència directa de la violència estètica a la qual estan exposades cada dia, i per això considerem que la lluita contra els TCA també és la lluita contra la violència masclista i contra el patriarcat. Considerem que la comunitat educativa juga un paper clau en la perpetuació d'aquest tipus de violència, per això els agents implicats en l'educació hem de prendre consciència i reivindicar una societat en què el nostre cos sigui lliure de pressions i opressions.

Tots els sectors que formem part d'ensenyament, veiem com la precarietat i les opressions del sistema repercuteixen en les nostres vides com a treballadores, però també en les persones amb què treballem. En la nostra tasca professional està adherit educar i cal ser conscients del poder que pot tenir l'educació. Cal prendre consciència de com i de què s'ensenya, en aquest cas a les aules, precisament per reivindicar una educació que faci front als problemes en què es troba la nostra societat i sigui capaç de transformar.

Sovint les aules són el reflex de la societat, per tant, si canviem les aules això repercutirà a la societat. Volem aules antiracistes, anticapitalistes i feministes, d'entre altres molts canvis que fan falta a l'educació. Les nenes a les escoles aprenen i van assumint els rols que el patriarcat ha construït per a elles, per això cal fer

d'aquests espais llocs que ho inverteixin. Cal construir espais segurs, de respecte on les infants i adolescents es desenvolupin lliure i completament, trencar patrons que hem arrossegat durant massa temps.

L'adolescent, a una edat cada cop més primerenca, crea la seva identitat, autoconsciència i autoestima en un món hostil, especialment per les noies. Durant els anys anteriors han anat aprenent de manera subtil les exigències que "han d'acomplir" de manera que quan arriben als 10 o 11 anys tenen interioritzat un patró al que apropar-se, i es desenvolupen i es creen a elles mateixes segons aquest. Un patró totalment imposat, opressor, perillós i impossible. Mentre les noies intenten aconseguir un cos prim com els models falsos dels quals ens impregnem diàriament, aquests les limita, centren tota l'atenció en el seu aspecte físic, intentant arribar a un lloc que no existeix, que és un constructe social que té com a objectiu controlar-nos. Així comença una constant insatisfacció corporal, sentiments negatius i de rebuig cap al propi cos... minvant el benestar i l'autoestima de les joves.

Ens atrevim a dir que totes les dones hem, en algun moment, sentit rebuig cap al nostre cos i l'hem volgut canviar, i a les joves d'avui els hi seguirà passant mentre el patriarcat sigui present. Moltes d'elles desenvoluparan tal rebuig i obsessió per canviar el propi cos, que es veuran immerses en un Trastorn de la Conducta Alimentària (TCA), quan això passa la percepció de la realitat es distorsiona, comencen a negar les demandes del cos de gana, set i cansament, a tenir conductes autolítiques, desenvolupen irritabilitat i canvis d'ànims, idees depressives i obsessives, dificultats per la concentració i l'aprenentatge, entrant en una roda autodestructiva envaïda per la por a pujar de pes i/o perdre el control.

Aquesta malaltia no és individual, és una malaltia col·lectiva, generada per la mateixa societat, que està enfonsant i maltractant a les joves (i dones), i en molts casos, matant-les. Per això fer un abordatge integral d'aquesta problemàtica passa per entendre com les normes socials i els discursos que marca la societat patriarcal construeixen la nostra

LA PRESSIÓ ESTÈTICA A LA QUAL ESTEM SOTMESES LES DONES OPERA COM A MECANISME DE PODER, DISCIPLINANT I CONTROLANT LES NOSTRES VIDES

subjectivitat. En el context dels TCA podem analitzar com la pressió estètica a la qual estem sotmeses les dones opera com a mecanisme de poder, disciplinant i controlant les nostres vides. Aquests mecanismes culturals impacten directament en la percepció dels cossos, generant una internalització del poder que es manifesta en els comportaments alimentaris disfuncionals impulsats per la insatisfacció corporal continua.

Els mitjans de comunicació i altres institucions socials perpetuen aquests estereotips, influint en les pràctiques corporals i alimentàries a través del discurs hegemònic que enforteix les dinàmiques de poder de gènere de les societats contemporànies. A la vegada es crea un mercat internacional dirigit a les dones, al qual es busca maximitzar els beneficis a través de la comercialització de la imatge corporal i la cosificació de les dones, aprofitar-se de les inse-

guretats induïdes per la violència estètica per crear i mantenir un mercat lucratiu.

Així doncs, ens trobem una societat on els TCA han incrementat un 15% en menors de 12 anys, el que mostra com cada cop les nenes assumeixen abans aquests estereotips. Els TCA estan entre les 3 malalties cròniques més freqüents en adolescents, i és la malaltia mental amb una major taxa de mortalitat. Estem posant en risc la infància i l'adolescència d'aquestes noies, els seus cossos, la seva autoestima, la seva salut i la seva vida estan en risc.

Per tot això considerem que cal afrontar els TCA des d'una perspectiva feminista, entenent com el patriarcat crea la pressió estètica per garantir el control de la corporalitat de les dones com a eina disciplinària i d'opressió. En aquest punt, des de les escoles cal traslladar la mirada del tractament de la simptomatologia de les persones amb un diagnòstic de TCA cap a un abordatge molt més integral, que tingui en compte com operen els discursos i les normes socials heteropatriarcal i l'impacte d'aquestes en la vida i desenvolupament de les alumnes. És necessari que l'escola sigui un factor de protecció i prevenció dels TCA, esdevenint un espai realment inclusiu, divers i feminista, treballant des d'aquesta mirada, de manera integral i transversal, vetllant per l'empoderament de les noies i els seus cossos, i desafiant i trencant amb les desigualtats de gènere.

Reivindiquem doncs més projectes i mesures, així com eines i espais de reflexió entre les professionals de l'educació per repensar què estem transmetent i com podem actuar amb els nens i nenes des d'un lloc realment responsable i segur per a elles; contrarestant tot allò a què ens aboca el capitalisme i el patriarcat, i donant eines a les infants per lluitar contra això en comptes de continuar reproduint-ho.

Per acabar amb aquest greu problema cal continuar lluitant contra la societat capitalista i patriarcal, generant espais col·lectius d'assenyalament dels mecanismes de violència masclista que pretenen controlar les nostres vides i els nostres cossos. Diem prou a l'opressió i a què ens diguin què i com ser, diem prou a les normes que ens encotillen. Juntes i fortes per defensar totes un món lliure de violències. ■

Com cada any tornem a sortir al carrer per reivindicar el 8M com un dia de lluita

Rosalía Molina Puyalón
Dones llibertàries de CGT

Un any més, aquest 8 de març les feministes d'arreu del món, tornarem a sortir al carrer per continuar reivindicant i expressar la nostra ràbia i les nostres reivindicacions.

Omplirem els carrers i places de tots els barris, pobles i localitats de Catalunya, de l'estat espanyol i de tot el món cridant ben fort per fer escoltar les nostres veus, per dir PROU.

Direm prou, perquè lluny de millorar en la lluita pels drets de les dones, amb l'entrada de l'extrema dreta, els atacs a la nostra lluita per part de la dreta i de l'Església, el que estem veient es que els drets que havíem aconseguit mitjançant la lluita feminista que des de fa anys duem a terme, ens els estan traient, com en alguns ajuntaments on la regidoria o conselleria d'igualtat, s'ha tret, reconvertint-se en regidoria de la família, amb unes connotacions feixistes, patriarcal i repressives, sense cap consideració cap a les dones. Veiem llocs on han estat prohibides obres de teatre o actuacions pel sol fet de parlar de lesbianisme, feminisme, LGTBI...i on l'extrema dreta es posen davant de clíniques on dones van a avortar o a demanar informació anticonceptiva, per situar-se amb cartells i crits i insultants dient "assassines" a les dones que volen lliurement exercir el seu dret a avortar, un retrocés enorme respecte als drets aconseguits durant anys de lluita, d'educació feminista, de canvi social... Que nega el dret a l'avortament lliure, públic, gratuït, segur i universal.

On l'assetjament a les dones en tots els àmbits socials continua donant-se, l'últim exemple en l'esport, on encara es va haver d'explicar i denunciar l'assetjament no consentit, i continuar reivindicant el "només el sí és sí".

On les agressions i l'assetjament sexual, per raó de sexe, orientació sexual i identitat de gènere, és una constant en molt llocs, tant psíquiques, insults, com físiques, sobretot a persones LGTBI.

I on s'han prohibit llibres textos en centres educatius on es parla d'una educació afectiva sexual, i es parla de diferents orientacions sexuals, de llibertats sexuals...

Per tot això i molt més la nostra lluita, no és només el 8M, nosaltres lluitem arreu de tot el territori: als pobles, barris, a les escoles, llars, als centres de treball, a les universitats i als carrers tots els dies de l'any.

Estem veient que els drets que havíem aconseguit mitjançant la lluita feminista que des de fa anys duem a terme, ens els estan traient

Malgrat que ens continuen volent callades, explotades, invisibles, precàries, submises, culpables, inclús assassinades, nosaltres no callem i diem PROU. Juntes continuem aixecant-nos en un crit comú contra el sistema cisheteropatriarcal, el capitalisme, les desigualtats, la precarietat i les violències masclistes.

Per això des de les diversitats dels feminismes, aquest 8 de març hem tornat a convocar una jornada de vaga feminista: vaga de cures, laboral, estudiantil i de consum contra el sistema cishetero-patriarcal racista i capitalista.

Quan cridem a la vaga feminista del 8M, volem fer visibles tots els treballs que no tenen cabuda a les vagues tradicionals: volem visibilitzar el treball reproductiu i de cures, el que no es cobra o el que està mal pagat, el que no té cap dret laboral i està completament feminitzat. Perquè cuidar, fregar, planxar i cuinar també és treballar!

Aquest 8 de Març tornarem a omplir els carrers, perquè ens CONTINUEN sobrant els motius. Motius pels que seguim i seguirem lluitant:

Per l'eliminació de la bretxa salarial i la precarietat. La discriminació sexual en el treball, la dificultat sistèmica en la conciliació laboral, ens aboca a les reduccions de jornada, de salari i a la temporalitat, condemnant-nos a un sou de misèria, i afectant-nos finalment a les nostres pensions.

Per l'eliminació dels biaixos de gènere a la salut laboral. Per garantir una perspectiva de gènere a la prevenció de riscos laborals que sigui realment efectiva. Nosaltres, tenim dret a llocs de treball dignes, adaptats i segurs, a la investigació dels riscos laborals amb perspectiva de gènere i al reconeixement de les nostres afeccions com a malalties professionals.

Per la derogació de la reforma laboral i les pensions. Que lluny d'assegurar-nos condicions de vida dignes, aferma la precarietat, manté contractes brossa i ens condemna a la pobresa salarial i de les pensions.

Per l'eliminació de les violències en totes les seves manifestacions: estructural, institucional, judicial, mèdica, econòmica... Que empara el masclisme, el racisme, la LGTBIfòbia i l'assassinat de milers de dones i persones c'identitats dissidents. Que ens arrabassa de tots els nostres drets sobretot a les més precàries. Que és còmplice de l'assetjament sexual i per raó de sexe, orientació sexual i identitat de gènere.

Per l'eliminació de la llei mordassa. Que reprimeix la llibertat sindical i la llibertat d'expressió, penalitzant els drets fonamentals de protesta i de manifestació.

Per l'eliminació immediata de la llei d'estrangeria. Que institucionalitza el racisme, i genera una doble opressió per a les dones migrants que es veuen abocades a la marginalitat i a l'esclavitud. Exigim el tancament immediat dels Centres

d'Internament d'Estrangers i denunciem la recent obertura del mòdul de dones al CIE de la Zona Franca de Barcelona. Prou impunitat a les fronteres: Reparació i regularització ja.

Per l'eliminació de les guerres i les conseqüències de l'emergència climàtica, que causa milions de desplaçades i refugiates. Utilitzant-nos a les dones, criatures i persones de diferent orientació i identitat sexual com a arma de repressió i moneda de canvi.

Exigim la retirada immediata de totes les tropes i exigim que s'utilitzin els esforços per fer les negociacions pertinents per aconseguir un alto al foc. Exigim que els crims de guerra comesos a totes les guerres, com les violacions, les tortures, les agressions sexuals o les ocupacions il·legals dels territoris, siguin jutjats en un tribunal internacional i que es faci justícia.

Contra el negacionisme de les desigualtats i la violència masclista, i els atacs a la nostra lluita per part de la dreta, de l'Església i d'aquest sistema cisheteropatriarcal, capitalista i racista, que vol arrabassar-nos els nostres drets.

Per una educació feminista, de qualitat, pública, català i laica.

Creiem fermament que la coeducació i l'educació sexo afectiva són indispensables per prevenir les violències masclistes, cal educar en la diversitat i potenciar la riquesa i la igualtat real d'oportunitats

En defensa del dret a l'habitatge digne.

Denunciem les polítiques neoliberals que ens expulsen dels nostres barris i ciutats; i que tenen una afectació concreta en les dones. En el context de la bombolla dels lloguers impossibles i la mercantilització de l'habitatge, la feminització de la

Aquest 8 de Març tornarem a omplir els carrers, perquè ens continuen sobrant els motius.

La lluita feminista, com a lluita profundament revolucionària que és, ha generat una resposta criminalitzadora i persecutòria per part dels sectors conservadors i antifeministes

pobresa aguditza la vulneració d'aquest dret bàsic.

En lluita davant l'emergència climàtica Ens rebel·lem davant l'ecocidi fruit de la sobreexplotació dels recursos naturals, la contaminació i l'escalfament del planeta.

Denunciem també l'acaparament de terres i l'extracció de matèries primeres finites, els assassinats i les violències que pateixen les defensores de la terra. Aturem la destrucció de la biodiversitat.

Lluitem contra qualsevol tipus de repressió

Volem recordar que els darrers anys, el creixement i els avenços de la lluita feminista, com a lluita profundament revolucionària que és, ha generat una resposta criminalitzadora i persecutòria per part dels sectors conservadors i antifeministes.

Aquest 8M les resistències feministes arreu del món estem al costat de Palestina, d'Ucraïna, Iran, Rojava, Sàhara, Afganistan, Congo, Nicaragua, El Salvador, Guatemala, Perú...

Per tots aquests motius i molts més seguim lluitant i reivindicant el 8M com a dia de Lluita, malgrat que tenim clar que tots els dies de l'any son 8M.

D'on ve i a on va aquesta violència a Mèxic

Amada Santos Sánchez
Dones Llibertaries CGT

El 8 Març i el 25 de Novembre són dues dates al calendari Feminista que es poden considerar com a Símbols revolucionaris i de reivindicació de DDHH de les dones.

Aquest 25N passat, s'ha donat el toc d'atenció i d'alarma necessari, **#S'acabo**, és la trucada d'alerta que des dels Feminismes, i en totes les mobilitzacions realitzades a nivell global, s'ha endut als carrers, i ja no pararà. Són més necessàries que mai i tenim l'obligació de fer-les presents. Només cal mirar molts països, en els quals els feminicidis, malgrat les bones intencions d'alguns governs, no paren, sinó que en alguns casos estan augmentant. El cas de Mèxic és una mostra de com la violència és una pràctica quotidiana de la societat. *Mèxic Avalua* (Centre de pensament i anàlisi) va presentar també per al 25N, i per mitjà de diverses organitzacions un informe sobre la realitat de la gestió de la violència al país.

En els darrers anys a Mèxic, la violència familiar ha tingut un augment molt preocupant. Crea gran intranquil·litat que el feminicidi (el nombre de morts violentes de dones) no hagi disminuït sinó que ha anat en augment. A aquesta violència cal sumar també, les desaparicions forçoses de persones, cosa que es considera com un fet de violència extrema contra dones i homes concretament. Diverses organitzacions de la societat civil, han investigat i documentat, que les desaparicions forçades, amaguen altres violències, com ara; feminicidis, tracta de persones i delictes sexuals. També cal ressaltar que són les dones les que des del minut una de les desaparicions són les que es responsabilitzen en la recerca dels seus familiars, posant en molts casos la seva vida en perill. Les desaparicions semblen estar dirigides específicament cap a: testimonis clau, familiars de víctimes, professionals del dret, defensores i defensors dels drets humans, i cuidadores de l'aigua i la terra del planeta.

El Registre Nacional de Persones Desaparegudes o no Localitzades (com de vegades es defineix) indica que, des de 1964 a Mèxic hi ha més de 110 mil persones desaparegudes o no localitzades. És a partir d'aquesta data en què es va iniciar el registre i s'ha fet

fins ara. No obstant això, més del 90% de les registrades van tenir lloc a partir del 2006 fins a la data. Organitzacions que estan treballant per aclarir aquests fets, adverteixen, que el nombre real de persones desaparegudes segurament és més gran, en part pel gran nombre de fosses comunes-clandestines que es van trobant, amb persones sense identificar.

Segons la Convenció Internacional per a la Protecció de totes les Persones contra les Desaparicions Forçades, estan considerats a Mèxic, la majoria, com a feminicidis, tràfic de persones (tracta) i assassinats.

També hi ha una estructura d'impunitat a les seves lleis i no hi ha seguiment a nivell legal, cosa que facilita que aquest entramat es perpetui, creant al voltant de les víctimes una tragèdia, difícil i gairebé impossible de remuntar, ja que quan desapareix una persona no només afecta la víctima, sinó totes les persones properes; a la família, als amics. Es considera una violació contínua dels drets humans i del dret a la vida. Les segresten a les seves comunitats, normalment passa per mitjà d'agents estatals, les detenen pel carrer i a casa i es neguen a dir on són. En alguns casos, els que duen a terme aquests crims són actors no estatals (o amb el consentiment de l'Estat) com a grups armats d'oposició, paramilitars i bandes criminals. Sigui com sigui, la desaparició forçada és sempre un delictes de dret internacional, i com a tal s'hauria de tractar. Aquest tipus d'actuacions s'han estès a nivell global. La forma de treure's del mig a opositors o persones que qüestionen la violació dels DDHH, que acusen Estats terroristes de crims contra la humanitat, que denuncien la corrupció Política i l'abús i explotació de multinacionals, i qualsevol acte criminal contra medi ambient i el planeta. Aquestes persones que haurien de ser mereixedores de respecte i reconeixement, són les que desapareixen, o assassinen amb tota impunitat, quedant constància que no hi haurà cap tipus de condemna i càstig per als responsables d'aquests fets.

En la majoria dels casos de segrest, aquestes persones mai no són posades en llibertat i tampoc no s'arriba a saber quina sort han corregut. Freqüentment aquestes víctimes pateixen tortura i alhora viuen amb el te-

Marxa de mares de desapareguts/des a Mèxic el 10 de maig de 2019

WIKIMEDIA COMMONS

mor constant de ser assassinades. Saben que les seves famílies desconeixen totalment el seu parador i que és poc probable, gairebé impossible, que algú les ajudi. Encara que escapin de la mort i les alliberin, les cicatrius físiques i psicològiques que els deixa romandran en elles tota la vida.

Són milers de dones dedicades des de fa anys a la localització de persones desaparegudes, per la qual cosa des de diferents àmbits s'ha feminitzat la cerca, se les compara amb la tasca de cures; recerca de fosses clandestines, treballs de recerca i activisme per exigir a les autoritats que s'aclareixin els fets tràgics amb què es troben.

Els percentatges d'edat i el sexe de desaparicions són; en homes entre 20 i 44 anys. En dones s'agrupa entre els 10 i 19 anys, o sigui, entre adolescents i dones joves, i al voltant del 55% del total és el de dones desaparegudes. En la majoria dels casos, les dones estan motivades per raons de gènere.

És clar que la resposta del govern és inefectiva i insuficient. S'intueix una actitud passiva, manca d'anàlisi i burocràcia excessiva.

És la societat civil organitzada la que juga un paper fonamental; recolzant les famílies, també els comitès de recerca de

Són milers de dones dedicades des de fa anys a la localització de persones desaparegudes

persones, recolzant l'exigència que es faci justícia, que s'utilitzin les lleis, i es descobreixi la veritat. Exigeixen que aquestes accions s'abordin amb una perspectiva de gènere, ja que les causes i les característiques de la desaparició entre homes i dones són diferents. Segons les organitzacions civils, la recerca s'ha de fer des d'una perspectiva clara de gènere.

Segons un informe que ha presentat Amnistia Internacional, les persones defensores de terra, territori i medi ambient són criminalitzades en exercir el seu dret a la protesta alhora; "L'ús desproporcionat del sistema penal contra persones que protesten s'insereix en una estratègia més àmplia de desincentivació i desarticulació de la defensa pels drets relatius a la terra, territori i medi ambient. És alarmant veure com Mèxic se situa entre els països on es cometen més assassinats de persones defensores del medi ambient, mentre lluny que l'Estat atengui i previngui aquesta violència, es van sumant altres violacions greus als seus drets humans, com l'estigmatització, les fustigacions, atacs, atemptats, desplaçament forçós i desaparicions", són paraules d'Erika Guevara, directora per a les Amèriques d'Amnistia Internacional.

DELS ESTATS UNITS A ANDORRA: DEFENSANT EL DRET A L'AVORTAMENT

✿ Manifestació a Andorra el 28 de setembre | ARXIU

El passat 4 de desembre va tenir lloc a Andorra el judici contra l'activista de l'associació Stop Violències i defensora del dret a l'avortament, Vanessa Mendoza. Amb l'acusació de desprestigiar les institucions andorranes mitjançant la seva feina de denúncia de la vulneració de drets sexuals i reproductius en aquest país, que va portar fins a l'ONU, Vanessa s'enfrontava a una multa de 6.000 euros, una indemnització de 6.000 euros més i sis mesos d'inhabilitació per a càrrec públic. Vanessa ha posat en entredit la violència institucional contra les dones en el Principat d'Andorra, on el Vaticà estén les seves branques d'influència penalitzant l'avortament i forçant cada any a centenars d'andorranes a viatjar a Catalunya i a França per interrompre el seu embaràs. Barreres econòmiques, estigma i dificultats de tota mena acompanyen la decisió d'avortar a les que viuen en aquest micro-estat.

Gemma Parera Álvarez
Internacionalisme - Acció Social CGT Catalunya

De fet, l'avortament està prohibit a Andorra i es castiga amb fins a sis mesos de presó. La pena s'aplica també a les embarassades la vida de les quals corre perill, a les que van ser violades i a les que porten un fetus amb malformació. Per als metges i metgesses que interrompin un embaràs de manera consentida, les penes de presó puguen a tres anys i poden ser inhabilitades per un període de fins a cinc anys.

Fa ja alguns anys que el 28 de setembre, dones de diferents territoris acompanyen les andorranes en les seves protestes en el marc del Dia Mundial pel Dret a l'Avortament, organitzades per l'associació Stop Violències. També són moltes les que van acompanyar la Vanessa el dia del seu judici, reclamant a les portes del jutjat la despenalització de l'avortament i la fi de la repressió a les activistes. Entre elles es trobava Nancy Cardenas Peña i altres companyes que participen a la campanya dels EUA "Avortament en els nostres propis termes". Perquè avortar als Estats Units no és un dret i cada vegada és una carrera d'obstacles més gran, especialment per a les dones migrades i les que viuen als estats més conservadors.

Les dones que intentaven avortar a casa eren molt criminalitzades

■ Una lluita àrdua pel dret a l'avortament als EUA

L'avortament va deixar de ser un dret constitucional als EUA per decisió de la Cort Suprema, de majoria conservadora, que va revocar, el juny de 2022, la sentència del 1973, coneguda com a Roe vs. Wade, que era el precedent legal que garantia el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs a escala federal. A partir d'ara, cada estat pot decidir si manté el dret a l'avortament o, per contra, il·legalitza aquesta pràctica. Segons dades de juny de 2023 de l'entitat Abortion Finder, un directori de serveis de salut sexual i reproductiva als Estats Units, dels 50 estats que integren el país, 14 prohibeixen totalment l'avortament; 12 més imposen restriccions en un rang que abasta des de la setmana sis fins a la

26 de gestació, així com limitacions en l'accés als serveis d'avortament. En vuit d'ells, la prohibició absoluta o severa està bloquejada per decisions de jutges federals.

A Texas, on viu la Nancy, hi ha una prohibició total. No hi ha cap clínica d'avortament que ofereixi serveis. Tot i així, aquesta activista ens recorda que ja abans de la decisió de la Cort Suprema hi havia un pla per prohibir l'avortament. Encara que hi havia una protecció federal, les lleis a Texas ja havien pràcticament prohibit avortar. Feien anar a la clínica moltes vegades, donaven informació incorrecta sobre la medicació o informació falsa sobre les setmanes en què es tenia dret a avortar. Les dones que intentaven avortar a casa eren molt criminalitzades. Per a les que anaven a les clíniques tampoc era gens fàcil. Hi havia moltes persones anti-drets que esperaven fora protestant i cridant a les dones, fins i tot amenaçant-les de mort. Les que podien viatjaven a altres estats a avortar on la llista d'espera per a les clíniques va començar a créixer, i segueix creixent, amb la prohibició a cada vegada més estats. D'altres, moltes migrades i precàries, no tenien, ni tenen, ni l'opció de viatjar. Com ja passa a Andorra, i a tants altres països - com El Salvador, Hondures, Polònia, l'Iraq, Egipte, diversos països africans, entre d'altres-, als EUA la penalització ha portat a més desigualtats, riscos i estigma. I també a la criminalització. Als estats amb prohibició completa no hi ha cap llei que estableixi que la persona que avorta pot anar a la presó, "però se la pot acusar de posar en risc un nadó com si un fetus tingués tots els drets", explica la Nancy. De fet, ja hi ha dones que han estat condemnades per avortar amb medicació.

✿ Nancy Cardenas amb Vanessa Mendoza durant el judici a l'activista andorranera (dreta) | ARXIU

A més, l'acompanyament a Texas - com a altres estats - està criminalitzat. Si algú té coneixement d'una persona que està acompanyant, o bé proporcionant medicació, pot fer una demanda amb petició de multa o presó, i qualsevol persona pot denunciar. **Nancy creu que veurem més casos d'empressonaments d'acompanyants.** L'únic que encara està permès és donar informació. Dins aquesta petita esquerra, la campanya nacional "Avortament en els nostres propis termes" ofereix informació mèdica, legal i d'altres tipus sobre l'avortament autogestionat segur amb píndoles, i tracta de connectar amb els recursos, a més de lluitar contra l'estigma.

Com sempre, els obstacles més grans els tenen les dones migrades que, sense papers, no tenen assegurança de salut. Tot i que als programes de salut a nivell federal no hi ha serveis d'avortament, hi ha fons d'avortament que operen a cada estat. Si no s'hi pot accedir, cal pagar al voltant de 1.400 o 1.600 euros.

■ Sororitat en defensa dels drets sexuals i reproductius i les seves defensores

Nancy Cardenas Peña va anar fins a Andorra per donar suport a la Vanessa Mendoza durant el seu judici. "Va ser increïble conèixer tantes feministes, persones que lluiten per serveis d'avortament. La Vanessa em va preguntar com podíem haver vingut fins aquí tenint tants problemes amb l'avortament allà, i precisament venim perquè ara és quan més necessitem aquesta connexió amb altres activistes". De fet, relata que als Estats Units no hi ha gaires connexions amb activistes d'altres països. Fins i tot és complicada la solidaritat entre estats perquè cada estat té la seva pròpia normativa. Però creu que la connexió és molt important. Ens demana que siguem "metiches" (una forma d'anomenar a les persones que es fiquen en els assumptes d'altres persones); que ens fiquem en els assumptes dels Estats Units, que els donem suport, com a les companyes d'estats que estan en el mateix camí prohibicionista, com ara Andorra o El Salvador. El seu missatge és clar: **és important conversar, donant-nos suport, defensant-nos i defensant el dret a un avortament feminista, segur i lliure.**

El 17 de gener Vanessa Mendoza va ser absolta del delictes de desprestigi contra les institucions andorranes, després d'una llarga lluita amb molt de suport, pel dret a la llibertat d'expressió i en defensa dels drets sexuals i reproductius de totes les dones. Vanessa avui està lliure de càrrecs però tantes altres continuen afrontant judicis, estigma i repressió. La lluita pels drets sexuals i reproductius segueix més viva que mai.

BALBINA PI I SANLLEHY

I LA VAGA GENERAL DE LES DONES DE 1918¹.

Isabel Segura Soriano

Què fa que amplis sectors de les dones de les classes populars convoquin i participin de la vaga general de dones el mes de gener de 1918, a diverses poblacions catalanes i també de la resta de l'Estat? Ras i curt: exigir el dret a la vida tan individual com col·lectiva.

El gener de 1918 va ser un hivern dur. El preu de les subsistències no havia parat de pujar des que havia esclatat la I Guerra Mundial, el 1914, malgrat que l'Estat espanyol es mantenia com a país neutral. La guerra, com totes les guerres, trastocà les expectatives vitals i la qualitat de vida de les persones, tant de les que vivien en països implicats en el conflicte bèl·lic, com la d'aquelles que vivien en països que es declararen neutrals

A Catalunya, en concret a Sabadell, les conseqüències del conflicte bèl·lic suposà un increment dels beneficis empresarials, de manera molt especial els del sector tèxtil, i també l'increment del preu de les subsistències. El preu del pa s'havia duplicat des de l'inici del conflicte i també el dels cigrons, de les mongetes i de l'arròs. La dotzena d'ous havia passat de 2'50 pessetes a 3'75, en tan sols un any, i el carbó i la llenya, pràcticament havien desaparegut de la circulació i, quan es trobaven, els preus eren desorbitats. Els acaparadors i especuladors feien l'agost. També s'incrementà el preu dels lloguers dels habitatges que de 150 pessetes mensuals abans de la guerra, passà a 250. Els jornals, que es mantenien en una mitjana de 3'50 pessetes com a retribució diària, no donava ni per una dotzena d'ous.

Subsistir en aquestes condicions d'encariment progressiu del preu de les subsistències i de la congelació dels jornals feia difícil la subsistència quotidiana. En aquest context, el mes de gener de 1918, Balbina Pi i Sanllehy i altres dones, van sortir al carrer, aturaren la producció i durant dies i dies van mantenir la revolta pel dret més elemental, el dret a la vida i exigiren posar

fi a l'especulació i l'acaparament, així com també a la pujada del preu dels lloguers.

Aquell fred mes de gener, la manca de carbó per cuinar i per escalfar les cases, sumat a l'encariment dels productes bàsics d'alimentació i a la migradesa dels jornals que no s'incrementaven al ritme que ho feia el preu de les subsistències, les dones van dir prou.

Balbina Pi Sanllehy, anarcosindicalista vinculada a la CNT, i la seva companya de feina Emília Claramunt Cervera, neboda de la històrica Teresa Claramunt, de la mà amb d'altres dones, van recórrer fàbriques i tallers cridant a la vaga, van manifestar-se pels carrers de la ciutat reivindicant la rebaixa del preu de les subsistències, del preu dels lloguers i per la supressió de l'impost de lloguers. Ambdues, segons algunes fonts, van prendre part en la direcció de la vaga de les subsistències².

Balbina Pi i Sanllehy, havia nascut a Sant Boi del Llobregat el 1896, de pare carreter i mare puntaire³, una activitat la de les puntes al coixí, que implicà moltes dones a la comarca del Baix Llobregat, i que aconseguiren el reconeixement al seu treball, no pel jornal -cobraven a tant la peça- sinó per la qualitat de les seves artesanies. En el context predominantment agrícola i artesà santboienc, Balbina Pi i Sanllehy i les seves dues germanes, després de la mort del pare i de la mare, van emigrar a Sabadell, a la recerca de noves expectatives vitals, atretes per la possibilitat de trobar feina en una ciutat on el creixement industrial, centrat en el tèxtil, era exponencial. Balbina entrà a treballar en una de les empreses tèxtils més grans de la ciutat, la fàbrica Seydoux, que comptava amb una important presència femenina, presència majoritària en totes les empreses del sector. Des dels inicis de la revolució industrial a Catalunya, la contractació de dones va ser una constant en el sector tèxtil. Es calcula que, des de mitjans del segle XIX, gairebé el 80% de la mà d'obra era femenina, en el ram tèxtil.

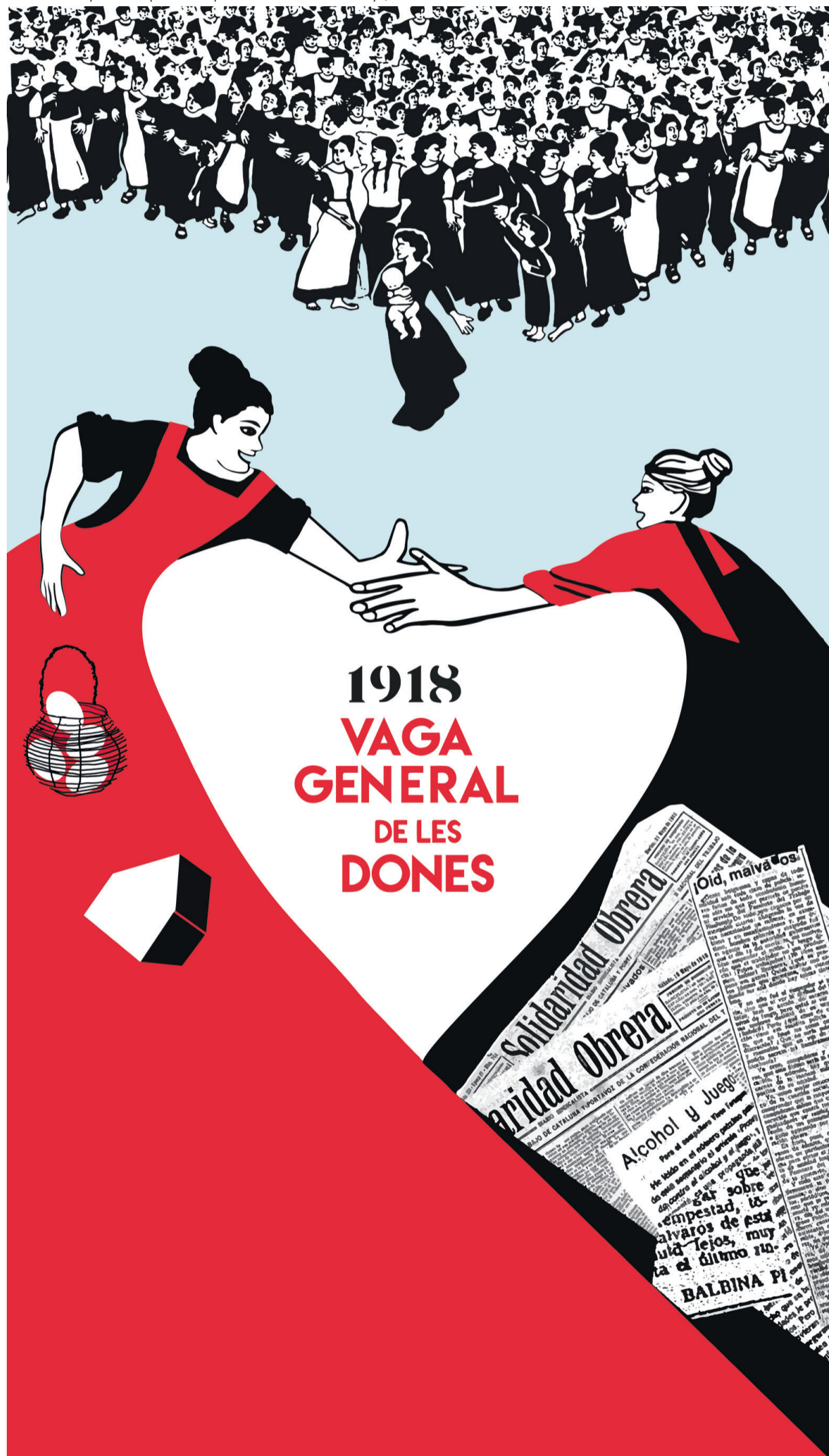
Així doncs, en certa manera podem dir que la revolució industrial a Catalunya es va sustentar, majoritàriament, en el treball de les dones. La fàbrica Seydoux, no n'era una excepció. Va ser a la Seydoux, on Balbina va començar la seva activitat política, reivindicant millors condicions laborals. S'afilià al Sindicat Fabril i Tèxtil de la CNT, amb forta implementació a Sabadell i a moltes de les ciutats industrialitzades a Catalunya. El 1917, Balbina Pi i Sanllehy, va ser nomenada delegada de la Federació Local del sindicat.

El dia 12 de gener, ja es van produir alguns avalots que van interrompre el ritme habitual de la ciutat, especialment a la plaça del mercat.

"Abans d'ahir al matí, varen produir-se certs avalots en nostra plaça mercat, entre venedors i compradores, degut als preus inversemblants que demanaven d'algunes mercaderies, com mongetes i patates, que tingueren la gosadia d'oferir-les a preus gairebé duplicats de dies anteriors"⁴ El diari, continuava amb la narració dels esdeveniments, destacant que les dones van requisar verdures i llegums. El mateix diari, l'endemà, anava una mica més enllà de la narració dels fets i i argumentava que les dones, en tant que actives defensores dels drets més bàsics, havien de ser reconegudes com a agents socials i tenir el dret de ciutadania no reconegut en aquell moment.

La vaga i les manifestacions continuaren a Sabadell i a moltes altres ciutats. A Sabadell, la tarda del 24 de gener, centenars de dones es van concentrar a la plaça de la Llibertat, van fer un míting i d'allà arrencà una manifestació pels carrers de la ciutat. Les manifestants -segons la premsa sabadellenca- no arribaven a 300. A l'arribar a la Plaça de Pi i Margall una comissió de dones van demanar entrevistar-se amb l'alcalde. Les treballadores van explicar-li les dificultats per a obtenir combustible i productes bàsics d'alimentació i li demanaren que s'obligués a vendre els articles al preus que regien

❖ Il·lustració que forma part de l'exposició Balbina Pi i Sanllehy. | ROSER PINEDA CASADEMONT

abans de la guerra. Acabada la reunió, a la que podem imaginar que també va assistir-hi Balbina Pi, sortí al balcó Emilia Claramunt i donà compte de l'entrevista amb l'alcalde. L'autoritat municipal els va dir que el tema de l'encariment depassava l'àmbit municipal però que intentarien actuar en els temes que els pertocaven. Emília Claramunt preguntà a les manifestant si volien tornar-se'n a casa i confiar en la actitud de l'alcalde o prosseguir amb la protesta. La resposta fou unànime: continuar amb les mobilitzacions.

Les protagonistes d'aquesta història, a Sabadell, i a tantes altres poblacions, conscients de la precarietat de les seves vides i exposades als desitjos desfermats de màxim beneficis per empresaris i comerciants, no dubtaren en trastocar el ritme quotidià de la ciutat. Eren dones vulnerables que desitjaven una vida on la subsistència quotidiana estigués garantida en les seves comunitats i es consideraven legitimades per a vindicar-ho.

La vaga de dones del 1918, no només feia referència a la rebaixa del preu dels productes bàsics de les subsistències. Hi havia una profunda desconfiança amb la capacitat del sistema social per a poder garantir-la. Com algun temps després escriví Balbina Pi, "Las mujeres debemos adoptar nuevas tácticas para poder ahogar las injusticias que sufrimos en este régimen social."⁵ Les injustícies i les desigualtats, formaven part estructural del sistema. Balbina Pi i Sanllehy i les seves col·legues, inscrivien la seva acció, en una estratègia de canvi essencial del sistema.

Aquest episodi en la vida de Balbina Pi i molts d'altres, il·lustrats per Roser Pineda, són recollits en una exposició itinerant promoguda per l'Institut Català de les Dones que s'ofereix a grups i entitats que la vulguin exposar.

1 <https://dones.gencat.cat/ca/ambits/activitats/commemoracions/commemoracions-2023/50-anys-de-la-mort-de-balbina-pi-i-sanllehy/index.html>

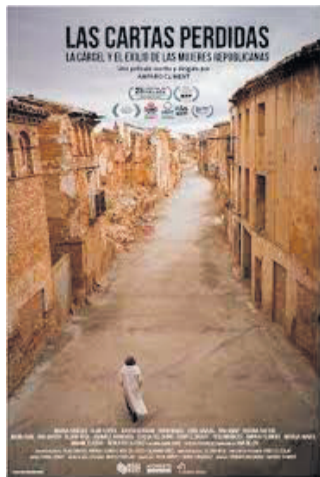
2 Andreu Castells. Sabadell. Informe de l'oposició : anex per a la historia de Sabadell. Sabadell: Riutort, 1975-1987, v. III 15.58

3 Arnau Berenguer, "Balbina Pi i Sanllehy: anarcosindicalista, feminista y luchadora incansable, dins "Ser histórico. Portal de Historia: <https://serhistorico.net/2020/09/05/balbina-pi-i-sanllehy-anarcosindicalista-feminista-y-luchadora-incansable/>

4 Diari de Sabadell 14-1-1918, p. 3

5 Balbina Pi, "Despierta, mujer!", La Colmena obrera. Semanario sindicalista, órgano de la federación local de sociedades obrera de Badalona, n. 87, 16 de gener de 1919, p. 4.

CULTURA

Las cartas perdidas

La cárcel y el exilio de las mujeres republicanas

Dir: Amparo Climent

75 min

2021

Rosalía Molina Puyalón
Dones Llibertàries

Les cartes perdudes recullen la repressió acabada la guerra civil espanyola i continua el recorregut per l'exili, per les presons, fins a passar pels murs on van afusellar a milers de persones.

Després del cop d'estat militar contra el Govern de la II República en 1936, el règim de Franco va aprofitar la victòria per a castigar de manera cruel i salvatge a la població republicana, més de 250.000 espanyol@s van ser tancad@s en camps de concentració i en presons, però la repressió contra les dones va ser encara més dura, amb violacions, humiliacions vexatòries i rapades del cabell, a les quals se'ls va aplicar els mecanismes més extrems de violència i d'humiliació

en un intent de cosificar-les i deshumanitzar-les, patint una doble persecució: la ideològica i la de gènere.

Moltes d'aquestes dones van escriure cartes als seus familiars o amics abans de morir o durant el seu empresonament.

Aquest documental és un recorregut emocional basat en cartes reals, arxiu inèdit, documents i en els testimoniatges de les dones represaliades pel règim franquista i les dona a conèixer al món perquè els seus noms no s'esborrin de la història.

Entre fotografies de víctimes i els seus noms recuperant la memòria, cadascuna de les actrius que col·laboren en el documental llegeixen i interpreten els textos de les cartes en els llocs on van ocórrer els fets: presons de dones, camps de concentració per a dones a França, o en un espai simbòlic com és el cas de la pare-dassa de Paterna, on es va rodar la part valenciana d'aquesta obra.

La vida en la motxilla

Carme Álvarez García
Dones Llibertàries

M'esgarrifo tot veient les horroses imatges del que està passant a Gaza. La població està sent exterminada pel poder de les bombes llençades pels tancs i els avions israelians. Un genocidi perpetrat per Israel del qual som espectadores pels mitjans audiovisuals!!

Entre mig de les paraules doloroses que surten de l'ànima de les persones que fugen de la massacre, hi ha una que se'm pren al cor. Una nena d'uns deu anys fugit del nord de Gaza de camí cap al sud. Estan bombardejant sense pietat tota la Franja, per això la seva peregrinació no tindrà un final de salvació; pot caure en qualsevol moment víctima de les bombes. L'entrevisten sobre la marxa; les seves paraules ens colpegen, ens diu que no li dona temps de parar en cap lloc "i que porta la vida en la motxilla".

Una petita motxilla a l'esquena on carrega petits records d'allò que ha format

part de la seva vida i no vol deixar enrere. Aquests records l'ajudaran a mantenir vives les persones estimades que ha perdut: la família, les amigues, persones desaparegudes sota les runes víctimes de la cruel devastació.

Em fa reflexionar sobre el que significa "portar la vida en la motxilla".

Moltes són les mostres de rebuigs a tot el món al genocidi del poble palestí, però els governs maquiavèlics que dominen el món no fan res per aturar-lo i el poderós estat israelià fa cas omís a les insinuacions dels organismes internacionals i segueix massacrant la població palestina de la Franja de Gaza i la que es rebel·la a Cisjordània!!

Sorgeixen iniciatives solidàries que mostren al món el rebuig al genocidi:

Una mostra és la del grup musical ZOO que, fruit de la visita l'any 2018 a Palestina, han editat l'àlbum il·lustrat i el conte musical "*I, malgrat tot, Palestina*" que "*conta la història de l'ocupació Palestina a través d'Amira i Ava, dues xiquetes separades per un conflicte que dura massa temps. Un recorregut per la història dels últims 75 anys. Un lloc on, malgrat tot, sobreviure es resistir i vèncer.*" Recorden el que els van dir en acomiadar-se'n de la gent de palestina amb qui havien conviscut: "*nos vos oblideu de nosaltres, conteu el que heu vist*".

❖ Beduïnes del desert del Nègueb | MIREIA BORDONADA

Una altra iniciativa és "*Fotos per Palestina*" fotosxpalestina.com

Campanya solidària que estan portant a terme més de 100 fotògrafes i fotoperiodistes que ofereixen les seves imatges perquè les comprem i contribuïm al recaptat de fons per a Metges sense Fronteres per donar suport al treball i compromís amb la salut de la població Palestina en la Franja de Gaza. Una de les imatges pertany a la fotògrafa Mireia Bordonada, presa l'any 2007 a una de les famílies beduïnes que sobreviuen en el desert del Nègueb, malgrat la pressió d'Israel per fer-los fora de la zona. Vegeu la imatge.

La trena

Rosalía Molina Puyalón
Dones Llibertàries

A partir del llibre que va escriure la Laetitia Colombani: La trena, i del seu gran èxit editorial, s'ha dut aquesta fantàstica història al teatre i al cinema.

LLIBRE : LA TRENA

Un fulgurant èxit editorial que va conquistar la crítica i el públic.

Amb gairebé mig milió d'exemplars venuts i quasi trenta traduccions en curs, La trena va ser un dels fenòmens editorials de l'any 2017. En aquesta narració vibrant i commovedora, Laetitia Colombani -guionista, directora i actriu de reconegut prestigi- aborda les històries de tres dones que, nascudes en continents diferents, comparteixen unes idees i uns sentiments que les uneixen en un poderós anheli de llibertat.

ÍNDIA. A Badlapur, la intocable Smita sobreviu recollint els excrements d'una casta superior. Resignada a la seva condició, està decidida en canvi a lluitar perquè la seva filla no segueixi els seus passos: la petita anirà a l'escola i la seva vida serà digna i profitosa, encara que per aconseguir-ho la Smita hagi de desafiar les normes establertes.

ITÀLIA. A la Giulia li encanta treballar al taller familiar, l'últim de Palerm que confecciona perruques amb cabells autèntics. Hauria pogut anar a la universitat, però als setze anys va deixar l'institut per aprendre els secrets d'aquest ofici. Quan el seu pare pateix un accident i la Giulia descobreix que el negoci està

a punt de fer fallida, afronta l'adversitat amb valentia i determinació.

CANADÀ. La Sarah és una advocada d'èxit a Montreal que ho ha sacrificat tot per la seva carrera: dos matrimonis fallits i tres fills a qui no ha vist créixer. Un dia, en el curs d'un judici, es desmaia, i aleshores la Sarah comprèn que la seva vida ha canviat radicalment i que haurà de triar què és el més important per a ella.

La Smita, la Giulia i la Sarah no es coneixen, però tenen en comú l'empenta i la tenacitat de les dones que rebutgen allò que el destí ha reservat per elles i es rebel·len contra les circumstàncies que les oprimeixen. Com fils invisibles, els seus camins s'entrellacen i van formant una trena que simbolitza la ferma voluntat de viure amb esperança i il·lusió.

La crítica va dir... «El fenomen del moment.» «Un homenatge a la força de totes les dones.» «L'autora traça amb una habilitat sorprenent el retrat de tres dones que es rebel·len contra el seu destí, tres històries que deixen entreveure una humanitat fràgil però vibrant.» «Les protagonistes de La trena tenen en comú una força i una determinació que les porten a decidir cada instant de la seva vida en comptes de patir-lo. Són un model per a totes nosaltres.»

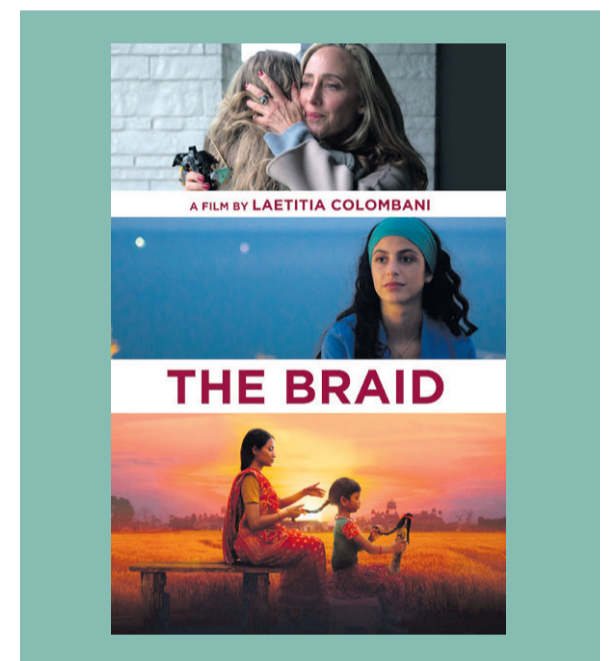

TEATRE : LA TRENA

Aquesta és la història de tres dones que, tot i haver nascut en continents molt dispars, comparteixen unes idees i sentiments que les uneixen en un poderós anheli de llibertat. Són les vides de la Smita, que lluita pel futur de la seva filla en una Índia separada per castes; la Giulia, que afronta la fallida

del seu taller familiar a Itàlia; i la Sarah, que veu amenaçada la seva exitosa carrera d'advocada al Quebec per un càncer de mama. Lluiten contra allò que s'espera d'elles, afronten les adversitats amb tenacitat i es determinen a aconseguir el que és essencial per elles. No es coneixen, però les unirà la lluita contra el destí que els havia estat reservat i la voluntat indestructible de viure amb esperança i il·lusió. Vides particulars i resistents com els cabells de les dones.

«A les que estimen, crien, esperen, cauen mil vegades i es tornen a aixecar. Que es dobleguen però no sucumbeixen. Conec les seves lluites, comparteixo les seves llàgrimes i les seves alegries. Cadascuna d'elles és una mica jo.» Laetitia Colombani

PELICULA : LA TRENA

La "Tresse" dirigida per Laetitia Colombani, és una adaptació de la seva pròpia novel·la homònima publicada en 2017.

La trena és una història de tres dones que lluiten per la seva llibertat en situacions diferents i a diferents parts del món. La intocable Smita somia per poder donar una educació a la seva filla; a Sicília, Guila s'enfronta a la desaparició del negoci familiar, i l'advocada canadense Sarah s'assabenta poc després d'un important ascens que està greument malalta.

La crítica diu: "Laetitia Colombani teixeix un bonic fil de sororitat que travessa fronteres al voltant de tres històries de dones lluitadores que miren sense por al present. La trena reivindica a la dona que no es dona per vençuda davant l'adversitat d'una banda als valors familiars i que realment val la pena de la vida"

EN LES MEVES SABATES

Parlem del treball de cures i què passa amb els treballs de les cuidadores amb [Mari TS](#) i [Maria HC](#), cuidadores, companyes de CGT i de [@sindicatmares](#)

Que és la dependència?

Es la situació on la persona necessita suport constant per les activitats de la vida diària les 24h del dia i pot afectar a totes les etapes de la vida.

Quines tasques feu les cuidadores de fills i filles grans dependents?

A més de l'organització i logística de la llar i de la pròpia vida, atendre totes les necessitats bàsiques: higiene, alimentació, salut i anímiques tota la vida. Intentar fomentar l'autonomia o conservar les habilitats ja conquerides. Formació continuada per atendre amb qualitat als fills i pagada per nosaltres. Fem: reunions amb l'escola i coordinació entre unitats específiques i terapeutes. Sol·licitar i tramitar les poques ajudes, beques o respirs que surten, cada cop més minses i excloents, reclamar les errades de les administracions. Molta gestió: emails, anades i visites presencials. S'afegeix la complexitat dels trastorns de conducta dels nostres fill@s; fent també reparacions de mobles o portes trencades. Cuinem amb cura per les restriccions alimentaries. Fem de terapeutes, taxistes, mediadores, infermeria etc. Ens agradaria fer només de mares.

Com i quan descanseu?

Quan el fill és a l'escola fem les tasques administratives, revisió, agenda,

compra i neteja. I fer números. Si es comparteix amb la parella en permet alguns dies o estones poder desconnectar de les tasques de cures. És alliberador i terapèutic trobar-nos amb altres dones que lluiten en altres fronts. Això ens ajuda. Però en el grup de mares n'hi ha moltes que ho fan soles.

Com és la maternitat amb discapacitats?

Es una maternitat molt intensiva, complexa, intensa. La nostra no s'acaba mai. I amb molta por pel dia que no hi siguem, i sense cap recurs.

Perquè es repeteixen les protestes de les cuidadores i les cures?

Les cures dins l'entorn familiar no estan ni han estat mai reconegudes ni econòmicament ni socialment. No és casual que siguin encara feines feminitzades dins un sistema patriarcal, masclista i depredador cap a les dones. Ja no podem més. Estem invisibilitzades, sense reconeixement i no valorades.

Per això ens vam fixar en altres col·lectius organitzats: Sindillar, Kellys, companyes del SAD i d'altres col·lectius com: Entrepobles, Jornaleres andaluses, Xarxa pel dret a cura, Catinfermeres, auxiliars sanitàries, vetlladores, treballadores de residències, cuidadores a domicili etc. I les que cuidem a familiars dependents, que

també som treballadores (cotitzem mínims a través de la Llei de Dependència). Totes ens estem organitzant fora dels sistemes tradicionals, ja que ens han deixat de banda, per això sortim a reivindicar els nostres drets.

Què demaneu les cuidadores? Què penseu que us poden aportar els feminismes i el món sindical?

Ens agradaria que es pogués reflexionar plegades sobre aquest tema des d'una visió feminista. Volem trencar el silenci i la invisibilitat entorn les cures. Les discapacitats han estat amagades molt temps i les cuidadores tancades a casa. El capacitisme està fet de molts silencis, no existim. Hi ha un gran maltractament institucional. Només tenim drets en la teoria, però a l'hora de la veritat hem de lluitar per tots els drets dels nostres fills i filles i els nostres, cada dia. Les condicions de treball i els convenis dels sectors on hi ha cures són sempre els pitjors. Cal revisar ho tot. Especialment ara que sabem que l'abús i la depredació del sistema en les cures és la 1a acumulació i la 1a violència masclista.

Què us sembla que el 8M torni a incloure les cures?

Es important que sigui sempre així, cada any fins que les cures siguin un treball visible, digne i valorat com correspon: Què faríem sense cures? sense netejadores? sanitàries, geriatres, vetlladores etc.? El món es paralytzaria. Per això cal una vaga feminis-

ta, cada cop més fortes i convençudes.

El 8M també ha de posar èmfasi en les cadenes continentals de cures, en com les dones d'altres llocs del món venen aquí per cuidar-nos i què implica.

I què és @sindicatmares, com va sortir?

Som un col·lectiu de mares i germanes de persones dependents tota la vida. Defensem el dret a una vida digna dels nostres fills i filles, i els nostres propis drets. "Quan les discapacitats entren per la porta, drets bàsics i feminismes surten per la finestra". Fins l'any 2020, no es publicaven dades de les cuidadores de la llei de dependència. Ara sabem que som un 85% de dones però encara falten moltes dades per publicar: quines són mares o germanes, quin % de pares no cuiden, sexe i edat de les persones que demanen la prestació per cura de fills i filles grans dependents, o els anys que esperen els nostres fills i filles els recursos que necessiten, etc.

I buscant les dades es va fer evident: la nostra feina no té visibilitat, ni reconeixement ni valoració, com la resta de cuidadores, i cuidar és una feina. Nosaltres com a totes les cuidadores: emmalaltim per sobrecàrrega de treball.

Estem lluitant pels drets bàsics des de fa dècades. Continuarem lluitant pels recursos mínims per a fer efectius els drets bàsics dels nostres fills i filles a sanitat, educació, feina, habitatge, etc.